

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 4To/1/2021
Identifikačné číslo spisu: 9519100260
Dátum vydania rozhodnutia: 05.04.2022
Meno a priezvisko: JUDr. Pavol Farkaš
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2022:9519100260.1

ROZSUDOK

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Pavla Farkaša a sudcov JUDr. Martiny Zeleňakovej a JUDr. Dušana Krč - Šeberu v trestnej veci proti obžalovanému Ing. Mgr. C. T. pre prečin prejavu sympatie k hnutiu smerujúcemu k potlačeniu základných práv a slobôd podľa § 422 ods. 1 Trestného zákona, na verejnom zasadnutí konanom 5. apríla 2022 v Bratislave, o odvolaní obžalovaného Ing. Mgr. C. T. proti rozsudku Špecializovaného trestného súdu v Pezinku z 12. októbra 2020, sp. zn. Pk-2T/33/2019, takto

rozhodol:

Podľa § 321 ods. 1 písm. d), písm. e) Trestného poriadku z r u š u j e napadnutý rozsudok v celom rozsahu.

Na základe § 322 ods. 3 Trestného poriadku
Obžalovaného Ing. Mgr. C. T., narodeného X. S. XXXX v J. J., bytom J. J. - D., T. XXXX/X,

u z n á v a v i n n ý m , ž e

- v postavení predsedu politickej strany Kotleba - Ľudová strana Naše Slovensko a súčasne vo funkcii predsedu Banskobystrického samosprávneho kraja, v podvečerných hodinách dňa 14. marca 2017 v priestoroch auly Obchodnej akadémie na ulici P. XX v J. J., na spoločensko-kultúrnom podujatí, ktoré v tomto objekte v zriaďovateľskej pôsobnosti Banskobystrického samosprávneho kraja bezodplatne organizovala politická strana Kotleba - Ľudová strana Naše Slovensko pod záštitou predsedu tejto strany pri príležitosti pripomienky dňa vyhlásenia Slovenského štátu, v prítomnosti približne 300 pozvaných hostí a účinkujúcich odovzdal trom sociálne slabším viacdenným rodinám dosky o rozmere približne 1 m x 0,5 m s nápisom Naše Slovensko pomáha, s vyobrazením pripomínajúcim štátnu vlajku Slovenskej republiky, s krížom so zdvojenými ramenami v kruhu vo vymedzenej lište kruhopisu s legendou: K O T L E B A . ĽUDOVÁ STRANA NAŠE SLOVENSKO a sumou 1488 eur v strede dosiek, pričom tieto dosky symbolizovali finančný dar, ktorý poskytol prítomným rodinám s tým, že číslo 14 predstavuje heslo a symbol globálne pôsobiacich beloškých rasistických skupín „14 slov“, ktorých autorom je americký neonacista David Eden Lane: „We must secure the existence of our people and a future for white children“, čo v preklade znamená „Musíme zabezpečiť existenciu našich ľudí a budúcnosť bielych detí“, a číslo 88 ako v poradí ôsme písmeno v abecede predstavuje kryptogram HH, ktorý utajuje nacistický pozdrav Heil Hitler používaný v rámci skupín hlásiacich sa k národnému socializmu; týmto konaním, ktoré bolo prezentované v novinách politickej strany C. T. Naše Slovensko v máji 2017 a ktorého videozáznam bol uverejnený na web stránke <http://www.naseslovensko.net/>, verejne prejavoval

sympatie s politickým režimom založeným na princípoch nacizmu a neonacizmu, ktoré sú zamerané na odmietanie rovnosti ľudí a na zvýhodňovanie, či znevýhodňovanie ľudí podľa farby pleti a príslušnosti k národnosti alebo etnickej skupine, pričom rovnosť v dôstojnosti a právach ľudí je chránená čl. 12 ods. 1, ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky,

t e d a

- verejne používaním symbolov a hesiel prejavoval sympatie k ideológiám, ktoré smerujú a v minulosti smerovali k potlačeniu základných práv a slobôd osôb, a ktoré hlásajú rasovú, etnickú, národnostnú, náboženskú nenávisť,

č í m s p á c h a l

- prečin prejavu sympatie k hnutiu smerujúcemu k potlačeniu základných práv a slobôd podľa § 422 ods. 1 Trestného zákona.

Za to mu u k l a d á

Podľa § 422 ods. 1 Trestného zákona za použitia § 36 písm. j) Trestného zákona, § 38 ods. 3 Trestného zákona trest odňatia slobody vo výmere 6 (šesť) mesiacov.

Podľa § 49 ods. 1 písm. a) Trestného zákona výkon trestu podmienične o d k l a d á.

Podľa § 50 ods. 1 Trestného zákona u r č u j e skúšobnú dobu na 1 (jeden) rok a 6 (šesť) mesiacov.

Odôvodnenie

Špecializovaný trestný súd v Pezinku (ďalej tiež „Špecializovaný trestný súd" alebo „súd prvého stupňa") rozsudkom z 12. októbra 2020, sp. zn. Pk-2T/33/2019 uznal obžalovaného Ing. Mgr. C. T. (ďalej tiež „obžalovaný" alebo „odvolateľ") za vinného zo spáchania zločinu založenia, podpory a propagácie hnutia smerujúceho k potlačeniu základných práv a slobôd podľa § 421 ods. 1, ods. 2 písm. a) Trestného zákona v spojení s nálezom Ústavného súdu Slovenskej republiky č. k. PL.ÚS 5/2017 z 9. januára 2019 a s poukazom na § 122 ods. 2 písm. b) Trestného zákona, na tom skutkovom základe, že

- v postavení predsedu politickej strany Kotleba - Ľudová strana Naše Slovensko a súčasne vo funkcii predsedu Banskobystrického samosprávneho kraja, v podvečerných hodinách dňa 14. 03. 2017 v priestoroch auly Obchodnej akadémie na ulici P. XX v J. J., na spoločensko-kultúrnom podujatí, ktoré v tomto objekte v zriaďovateľskej pôsobnosti Banskobystrického samosprávneho kraja bezodplatne organizovala politická strana Kotleba - Ľudová strana Naše Slovensko pod záštitou predsedu tejto strany pri príležitosti pripomienky dňa vyhlásenia Slovenského štátu, v prítomnosti najmenej 300 pozvaných hostí a účinkujúcich odovzdal trom sociálne slabším viacdetyňm rodinám dosky o rozmere približne 1 m x 0,5 m s nápisom Naše Slovensko pomáha, vyobrazenou štátnou vlajkou Slovenskej republiky, krížom so zdvojenými ramenami v kruhu vo vymedzenej lište kruhopisu s legendou : K O T L E B A . ĽUDOVÁ STRANA NAŠE SLOVENSKO a sumou 1488 eur v strede dosiek, pričom tieto dosky symbolizovali finančný dar, ktorý poskytol prítomným rodinám, a pritom číslom 14 odkazoval na heslo a symbol globálne pôsobiacich beloškých rasistických skupín „14 slov ", ktorých autorom je americký neonacista David Eden Lane : „We must secure the existence of our people and a future for white children", čo v preklade znamená „Musíme zabezpečiť existenciu našich ľudí a budúcnosť bielych detí", a čísla 88 použil ako náhradu v poradí ôsmeho písmena v abecede predstavujúceho kryptogram HH, ktorý utajuje nacistický pozdrav Heil Hitler používaný v rámci skupín hlásiacich sa k národnému socializmu; týmto konaním, ktoré bolo prezentované v novinách politickej strany C. T. Naše Slovensko v máji 2017 a ktorého videozáznam bol uverejnený na web stránke <http://www.naseslovensko.net/> ..., uvádzal do povedomia verejnosti myšlienku politického režimu založeného na princípoch nacizmu a

neonacizmu, ktoré sú zamerané na odmietanie rovnosti ľudí a na zvýhodňovanie, či znevýhodňovanie ľudí podľa farby pleti a príslušnosti k národnosti alebo etnickej skupine, pričom rovnosť v dôstojnosti a právach ľudí je chránená čl. 12 ods. 1, ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky.

Za to Špecializovaný trestný súd uložil obžalovanému podľa § 421 ods. 2 Trestného zákona, za použitia § 36 písm. j) Trestného zákona, § 37 písm. e) Trestného zákona, § 38 ods. 2 Trestného zákona trest odňatia slobody vo výmere 4 roky a 4 mesiace, pre výkon ktorého ho podľa § 48 ods. 2 písm. a) Trestného zákona zaradil do ústavu na výkon trestu s minimálnym stupňom stráženia.

Proti tomuto rozsudku, v zákonom stanovenej lehote, priamo do zápisnice o hlavnom pojednávaní, podal obžalovaný odvolanie, ktoré neskôr osobitnými podaniami aj prostredníctvom svojho obhajcu odôvodnil.

V písomných dôvodoch podaného odvolania obžalovaný namietal, že v prejednávanej veci rozhodla sudkyňa, ktorá sa už nejaví ako nestranná, navyše o ním vznesenej námietke zaujatosti konajúcej sudkyne z 21. septembra 2020 nebolo rozhodnuté, preto hlavné pojednávanie konané po tomto termíne, t. j. v dňoch 21. septembra 2020 a 12. októbra 2020 bolo nezákonné. V tejto súvislosti namietal, že pri štúdiu spisu dva dni pred konaním hlavného pojednávania (21. septembra 2020) zistil, že sudkyňa súdu prvého stupňa založila do spisu svoj písomný podnet z 15. júna 2020 adresovaný Národnej kriminálnej agentúre, v ktorom vyslovila podozrenie z naplnenia znakov trestného činu zasahovania do nezávislosti súdov podľa § 342 ods. 1 Trestného zákona obsahom videozáznamu zverejneného na internetovej stránke youtube.com, na ktorý ju upozornil vedúci strážny justičnej stráže, z čoho obžalovaný vyvodil záver, že konajúca sudkyňa Špecializovaného trestného súdu sa zaoberala sledovaním mediálnych výstupov súvisiacich s jeho trestnou vecou, ktorými je ovplyvnená, pričom o ich spájaní s jeho vecou svedčí skutočnosť, že o vybavení svojho podnetu chcela byť informovaná k sp. zn. jeho trestnej veci, čím konala v jeho neprospech, pretože ho spájala s vecami, ktoré stoja mimo jeho vôle a kontroly [s konaním cudzích osôb (amatérskeho youtubera)]. Za takejto situácie sa správanie zákonnej sudkyne, podľa názoru odvolateľa, už nejaví ako nestranné, pretože ak sa jej dokáže osobne dotknúť mediálny výstup amatérskeho youtubera, aký neporovnateľne väčší vplyv musia mať na spomínanú sudkyňu výstupy mainstreamových médií, pritom sudca sa podľa § 30 ods. 2 písm. c) zákona č. 385/2000 Z. z. nesmie nechať ovplyvniť okrem iného ani oznamovacími prostriedkami. Taktiež podľa názoru obžalovaného neboli splnené ani podmienky pre postup podľa § 32 ods. 6 Trestného poriadku, keďže jeho námietka zaujatosti sa netýkala postupu súdu s tým, že odkaz súdu prvého stupňa na ustanovenie § 253 ods. 1 Trestného poriadku považoval odvolateľ za nepriliehavý, keďže v jeho zmysle je povinnosťou sudcu zabezpečiť riadny a nerušený priebeh hlavného pojednávania, ktorý podľa jeho názoru nemôže byť narušený osočovaním (aj keby k nemu došlo) zákonného sudcu zo strany tretích osôb, ktoré nie sú účastníkmi konania a ani sa nezúčastnili žiadneho hlavného pojednávania. Z tohto dôvodu považoval odvolateľ napadnutý rozsudok za nezákonný. V dôvodoch podaného odvolania obžalovaný ďalej namietal zásadné porušenie jeho obhajobných práv tým, že sudkyňa súdu prvého stupňa opakovane prerušila jeho výpoveď v monologickej časti z dôvodu, že sa vyjadroval k návrhom dôkazov uvedeným v obžalobe, ktoré ešte neboli vykonané vôbec či k dôkazom, ktoré ešte neboli vykonané na hlavnom pojednávaní, hoci ustanovenie § 258 ods. 1 Trestného poriadku v spojení s ustanovením § 122 ods. 2 a ods. 3 Trestného poriadku mu priznáva právo na podrobné (nie povrchné) vyjadrenie sa k obžalobe ako celku a jej zhodnotenie aj z hľadiska navrhovaných dôkazov, a to aj za situácie, že mu zároveň patrí právo vyjadrovať sa k jednotlivým dôkazom po ich vykonaní, pričom Špecializovaný trestný súd tento svoj postup náležite neodôvodnil a obdobne tak primerane neodôvodnil ani prerušenie monologickej časti jeho výpovede z dôvodu zámerného zdržiavania hlavného pojednávania bez poukázania na konkrétne jeho vyjadrenia, ktoré nemali mať vzťah k prejednávanej veci a bez vysvetlenia prečo tento vzťah nemajú, takýmto podľa názoru odvolateľa svojvoľným postupom súdu prvého stupňa bol neustále rušený v jeho koncentrácii. Za nesprávne považoval odvolateľ aj prerušenie monologickej časti jeho výpovede Špecializovaným trestným súdom z dôvodu zdržiavania hlavného pojednávania čítaním čísel, ktorými však chcel poskytnúť aj verejnosti ucelený obraz o obžalobe a jej absurdnosti. Z uvedeného vyvodil záver, že neprednášal žiadne skutočnosti, ktoré by nemali vzťah k prejednávanej veci, pritom žiadne ustanovenie Trestného poriadku neustanovuje, ako dlho má obžalovaný vypovedať. Súd prvého stupňa mu napokon opatrením „zobral“ jeho právo monologicke sa vyjadriť k veci, a to bez umožnenia porady s

obhajcami, preto bol jeho výsluch, podľa názoru odvolateľa, vykonaný nezákonným spôsobom, v dôsledku čoho aj samotný rozsudok založený na takomto výsluchu je nezákonný. V tejto súvislosti obžalovaný zdôraznil, že súd prvého stupňa mu opakovane, a to 21. septembra 2020 počas jeho výsluchu, ako aj 12. októbra 2020 počas jeho záverečnej reči neumožnil poradu s jeho obhajcami, čím podľa názoru odvolateľa došlo k úplnému popretiu jeho práva na prístup k jeho obhajcom a k účinnej jeho obhajobe. Špecializovanému trestnému súdu vyčítal obžalovaný aj postup pri prednese jeho záverečnej reči, v rámci ktorej nečítal, ako dôvodil dotknutý súd, legislatívne návrhy, ale len ich zhrnutie, čítal taktiež časti podaných trestných oznámení a písomnosti obsahujúce rôzne reklamné akcie, v dôsledku čoho bol súdom prvého stupňa v jeho (obžalovaného) záverečnej reči prerušený a konajúcou sudkyňou inštruovaný, aby nevybočoval z rámca prejednávanej veci s tým, že ani za takejto situácie mu nebola umožnená porada s jeho obhajcami, navyše následne mu ešte bola uložená poriadková vo výške 500,- Eur, pričom zásahy zo strany konajúcej sudkyne mu v súhrne spôsobili značný diskomfort a negatívny dopad na jeho sústredenosť. Súd prvého stupňa pritom, podľa názoru odvolateľa, na hlavnom pojednávaní, ale ani v písomnom vyhotovení napadnutého rozhodnutia nevysvetlil, v čom malo spočívať jeho zdržiavanie hlavného pojednávania a ako svojím prejavom zrejme vybočoval z rámca hlavného pojednávania, keď samotný Špecializovaný trestný súd vykonával rozsiahle dokazovanie vo vzťahu k jeho politickej činnosti. V tejto súvislosti odvolateľ ešte namietal, že konajúca sudkyňa pri jeho ďalšom prerušení v prednese záverečnej reči požiadala jeho obhajcov, aby ho usmernili k možnosti prokurátora zabezpečovať dôkazy po podaní obžaloby, hoci podľa jeho názoru mal právo (v rámci záverečnej reči) vyjadrovať sa aj k jednotlivým procesným postupom, navyše keď súd prvého stupňa počas hlavného pojednávania svojou aktivitou naprával ním (obžalovaným) namietané pochybenia v postupe prokurátora (ktorý napríklad neprečítal celý znalecký posudok) s tým, že Špecializovaný trestný súd neponúkol žiadne relevantné zdôvodnenie, čím sa mal v jeho záverečnej reči odchyliť, a to zrejším spôsobom, od merita veci. Obdobne tak, podľa názoru obžalovaného, nepostupoval súd prvého stupňa správne, keď neumožnil jeho obhajcom JUDr. Tomášovi Rosinovi a Mgr. Petrovi Kupkovi bez prerušenia predniesť ich záverečné reči. JUDr. Tomáš Rosina bol v hodnotení konkrétnych skutočností poukazujúc na hmotnú a procesnú stránku veci, ako aj nezákonný postup súdu, prerušený konajúcou sudkyňou Špecializovaného trestného súdu s odôvodnením, že vybočuje z rámca prejednávanej veci, v dôsledku čoho postup súdu prvého stupňa, podľa názoru odvolateľa, vykazoval znaky svojvôle. Rovnako tak bol v záverečnej reči prerušený aj obhajca Mgr. Peter Kupka, ktorý v rámci uvedeného úkonu čítal listiny, ktoré obžalovaný navrhoval vykonať, ale súd prvého stupňa ich do rozsahu dokazovania nezahrnul, pričom konajúca sudkyňa neodôvodnila, v čom dotknutý obhajca vybočoval z rámca prejednávanej veci, keďže takýmto postupom poukazoval na dôkaz v prospech obžalovaného, ktorý bol v konaní navrhnutý, avšak súd prvého stupňa ho vykonať odmietol. Menovaný obhajca takýmto postupom vytváral Špecializovanému trestnému súdu priestor pre postup podľa § 276 Trestného poriadku vo forme doplnenia dokazovania, napriek tomu súd prvého stupňa dotknutému obhajcovi odňal slovo a keď na túto situáciu chcel zareagovať obhajca JUDr. Ondrej Mularčík, bol upozornený na rušenie hlavného pojednávania a na možnosť uloženia poriadkovej pokuty podľa § 70 ods. 1 Trestného poriadku. Takýmto postupom súdu prvého stupňa nebolo obžalovanému, podľa jeho názoru, umožnené plné uplatnenie jeho práv. V podanom odvolaní obžalovaný ďalej namietal porušenie jeho práva vyjadriť sa k dôkazom, a to konkrétne ku kandidátnej listine pre voľby do Národnej rady Slovenskej republiky, keďže konajúca sudkyňa vykonala tento dôkaz selektívnym prečítaním 13 mien s dôrazom na meno C. C. (ohľadom ktorého bol čítaný odpis registra trestov a trestné rozsudky, hoci s trestnou vecou obžalovaného nesúvisia), so súhlasom súdu obžalovaný prečítal celý tento dôkaz (150 mien), no keď sa chcel vyjadriť ku kandidátke Ing. C. D. na vyváženie (v rámci zásady „rovnosti zbraní“) poukazovania na osobu C. C., bol súdom prvého stupňa prerušený, že sa jedná o zdržujúci prejav nesúladiť so zameraním hlavného pojednávania. Obdobne tak, keď chcel vysvetliť volebný program politickej strany Kotleba - Ľudová strana Naše Slovensko prečítaný súdom prvého stupňa, bol konajúcou sudkyňou prerušený z dôvodu, že ide o zdržujúci prejav nesúladiť so zameraním hlavného pojednávania na čo najúčinnejšie objasnenie veci v nevyhnutnom rozsahu na spravodlivé rozhodnutie a prerušený bol aj v prípade, keď sa chcel vyjadriť k listine 10 bodov Za naše Slovensko, Za boha a za národ, pri čítaní ktorého prokurátor vynechal pasáž týkajúcu sa štátneho rozpočtu a štátneho dlhu z dôvodu, že išlo o prednes nesúvisiaci s prejednávanou vecou, hoci následne konajúca sudkyňa z vlastnej iniciatívy čítala archív novín politickej strany vrátane pasáží týkajúcich sa štátneho dlhu. V podanom odvolaní

obžalovaný ďalej namietal neprípustný aktivizmus vo veci konajúceho súdu, ktorý rezignoval na svoju úlohu neustranného riešiteľa sporu medzi prokurátorom a obžalovaným bez toho, aby sa akýmkoľvek spôsobom vysporiadal s rozhodovacou praxou Najvyššieho súdu Slovenskej republiky v tomto smere, a to najmä rozhodnutiami publikovanými v Zbierke stanovísk Najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky (ďalej len „Zbierka“) pod číslami 51/2016 a 118/2014 (čím porušil princíp predvídateľnosti práva a právnej istoty), pritom „kostru“ jeho odsudzujúceho rozsudku tvoria, podľa jeho názoru, selektívne spracované závery odborných vyjadrení Ústavu rímskych štúdií Prešovskej Univerzity v Prešove, Historického ústavu Slovenskej akadémie vied, Filozofickej fakulty Univerzity Komenského v Bratislave a znaleckého posudku Mgr. C. C. G., pri pribatí do konania ktorých, ako to vyplýva z odôvodnení príslušných opatrení a uznesenia, postupoval súd prvého stupňa výhradne z vlastnej iniciatívy bez návrhu strán v konaní, čím bolo zasiahnuté do kontradiktórneho procesu garantovaného Trestným poriadkom, a keďže súd v kontradiktórnom konaní predstavujúcom súčasť spravodlivého procesu garantovaného článkom 6 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, nemôže byť akýmsi pomocníkom prokurátora, respektíve strán v konaní, nie je možné na ne, podľa názoru odvolateľa, prihliadať, pritom súd prvého stupňa tento svoj postup nijakým spôsobom neodôvodnil. V tejto súvislosti obžalovaný namietal, že Špecializovaný trestný súd uznesením sp. zn. Pk-2T/23/2018 z 3. septembra 2018 prejednávajú trestnú vec vrátil prokurátorovi do prípravného konania s inštrukciami, akým smerom má vykonať dokazovanie s uvedením konkrétnych dôkazov, aby bolo možné vec posudzovať prísnejšie, pretože obsah spisu neposkytoval na takýto postup spoľahlivý podklad, pričom týmito inštrukciami súd prvého stupňa zasiahol do rovnosti strán a zároveň uznal dôkaznú núdzu konštatujúc, že zo spisu nevyplýva (absentuje) úmysel obžalovaného dopustiť sa trestného činu, prokurátor však neakceptoval ani jedno z týchto usmernení, respektíve inštrukcií súdu prvého stupňa a nevykonal žiadne ďalšie dokazovanie, v dôsledku čoho ním naznačené dokazovanie vykonal súd prvého stupňa sám, iniciatívne, bez návrhu strán v konaní, čím zároveň priznal dôkaznú núdzu na strane žalobcu, ktorú sa snažil v rozpore s Trestným poriadkom a judikatúrou Najvyššieho súdu Slovenskej republiky naprávať. Na tomto podklade potom odvolateľ uzavrel, že dôkazy vykonané samoiniciatívne súdom prvého stupňa bez návrhu strán v konaní sú, podľa jeho názoru, nezákonné, na ktoré nie je možné z tohto dôvodu prihliadať, navyše takýmto postupom Špecializovaný trestný súd porušil zásadu prezumpcie neviny a zásadu „v pochybnostiach v prospech obžalovaného“ požadujúce, aby súd nevychádzal z vopred zaujatého presvedčenia, že obžalovaný spáchal čin, ktorý mu je kladený za vinu a aby dôkazné bremeno spočívalo na obžalobe. V tejto súvislosti obžalovaný poukázal na rozhodnutia Európskeho súdu pre ľudské práva vo veciach Melich a Beck proti Českej republike a namietal, že Špecializovaný trestný súd k týmto jeho výhradám neposkytol žiadnu odpoveď. V dôvodoch podaného odvolania obžalovaný ďalej namietal, že Špecializovaný trestný súd upozornením na možnosť zmeny právnej kvalifikácie (prísnejšej) ešte pred samotným prednesením obžaloby zo strany prokurátora, pričom tomu sám (na základe vlastnej iniciatívy) prispôboval dokazovanie pribatím (do konania) Ústavu rímskych štúdií Prešovskej Univerzity v Prešove, Historického ústavu Slovenskej akadémie vied, Filozofickej fakulty Univerzity Komenského v Bratislave a znalca PhDr. C. C., a to bez návrhu strán konania s tým, že ide o dôkazy predstavujúce nosnú os usvedčujúceho rozsudku, bezprecedentne narušil „rovnosť zbraní“, navyše išlo o dokazovanie, ktoré so samotnou vecou (odovzdávaním šekov) nesúviselo (napríklad z takzvanej skutkovej vety napadnutého rozhodnutia nijakým spôsobom nevyplývalo, že by sa k rómskemu etniku nejakým spôsobom vyjadroval), pričom súdom prvého stupňa naformulovaný skutok je, podľa názoru odvolateľa, diametrálne odlišný od skutku uvedeného v takzvanej skutkovej vete obsiahnutej v obžalobe. V ďalšej časti podaného odvolania obžalovaný vyjadril názor, že v prejednávanej veci nie je možné prihliadať ani na výsluchy svedkov I. Y., C. D. a I. K. (spracovateľov odborného vyjadrenia Historického ústavu Slovenskej akadémie vied), keďže boli vypočutí v rozpore s ustanovením § 261 ods. 2 Trestného poriadku a to tak, že počas výsluchu svedka I. Y. svedkovia C. D. a I. K. zotrvali v pojednávacej miestnosti, pričom svedok I. K. zotrval v pojednávacej miestnosti so súhlasom súdu prvého stupňa aj počas výsluchu svedka C. D., pričom konajúci súd tento svoj postup v napadnutom rozsudku nijakým spôsobom nevysvetlil. V tejto súvislosti obžalovaný ešte namietal, že spracovateľ vyššie uvedeného odborného vyjadrenia I. K. bol voči nemu zaujatý, ešte pred vypracovaním spomínaného odborného vyjadrenia mal vytvorený negatívny názor na jeho (obžalovaného) osobu a stranu, ktorej je predsedom, v minulosti poskytoval rôznym médiám množstvo rozhovorov, v rámci ktorých označil jeho stranu za neonacistickú, pritom z

návrhu prokurátora na vykonanie dôkazu, a to vypočutie práve svedka I. K., je zrejmé, že je autorom knihy „...“, v ktorej vyjadroval svoj subjektívny názor na adresu obžalovaného a politickú stranu, ktorej je predsedom s tým, že ide o neonacistickú stranu, pričom z uvedeného návrhu prokurátora bolo jasné, že dotknutý svedok pracuje v Historickom ústave Slovenskej akadémie vied. Napriek tomu súd prvého stupňa iniciatívne bez návrhu strán v konaní, podľa názoru obžalovaného, cielene vybral za spracovateľa dotknutého odborného vyjadrenia Historický ústav Slovenskej akadémie vied, hoci v ňom pracuje svedok I. K., o ktorom vopred (z jeho knihy tvoriacej súčasť spisu) vedel, že má negatívny názor na obžalovaného a politickú stranu, ktorej je členom, čím došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces. O zaujatosti uvedeného svedka, podľa tvrdenia obžalovaného, svedčí aj skutočnosť, že dotknutý svedok nevytlúčil podpísanie petície pod názvom „Fašisti nepatria do vedenia bezpečnostných ani žiadnych iných výborov“ týkajúcej sa obžalovaného v súvislosti s jeho voľbou do branno-bezpečnostného výboru a aj keď si údajne na podpis tejto nie bežnej listiny nepamätal, z mediálnych informácií plynie, že ju skutočne podpísal. K tejto námietke Špecializovaný trestný súd v napadnutom rozsudku uviedol, že vopred nevedel, ktorý zamestnanec bude odborné vyjadrenie vypracovávať, pričom dotknutý svedok sa vo svojej publikačnej činnosti nezameriava len na osobu obžalovaného a stranu, ktorej je predsedom, ale zaoberá sa extrémizmom v celom politickom spektre. Takéto vyjadrenie považoval odvolateľ za nezrozumiteľné a nepreskúmateľné, pretože jeho námietka nesmerovala k tomu, na koho sa svedok zameriava, ale ku skutočnosti, že svedok o ňom (obžalovanom) už publikoval, a to v negatívnom zmysle. Za nezákonný dôkaz považoval obžalovaný aj výsluch svedka N., keďže dotknutý svedok sa nevyjadroval k tomu, čo videl vlastnými zmyslami, ale vypovedal k obchodu v J. J., ktorý s predmetom obžaloby nesúvisel a jeho výsluch mal byť už v štádiu vyjadrenia, že obžalovaného osobne nepozná a nebol ani účastníkom spornej akcie, ukončený. Obdobne tak za nezákonný dôkaz považoval obžalovaný aj znalecký posudok znalca PhDr. I. A. PhD. a jeho výsluch z dôvodu, že dotknutý znalec v pôvodnom ním vypracovanom znaleckom posudku uviedol vetu, ktorá mala len 11 slov (namiesto 14), pritom na hlavnom pojednávaní klamal, že v druhom ním vypracovanom znaleckom posudku upravil len chybný dátum, hoci v skutočnosti zmenil aj odpoveď na prvú otázku. Za takejto situácie bol súd prvého stupňa, podľa názoru odvolateľa, povinný prečítať oba znalecké posudky, k čomu však nedošlo a na hlavnom pojednávaní bol prečítaný len preklad znaleckého posudku do slovenského jazyka, hoci sa obžalovaný domáhal jeho prečítania v origináli v českom jazyku (obsahujúcom namietanú chybu) a Špecializovaný trestný súd vykonal výsluch znalca taktiež v českom jazyku bez tlmočenia. Takýmto postupom súdu prvého stupňa došlo, podľa názoru odvolateľa, k zmareniu možnosti konfrontovať znalca s jeho znaleckými posudkami, a to v neprospech obžalovaného, pritom znalec bol pribratý do konania pred vznesením obvinenia, čo znamená, že proti uzneseniu o pribratí znalca odvolateľ nemal možnosť podať sťažnosť, a to či už pre vecné dôvody alebo osobu znalca. V tejto súvislosti obžalovaný poukázal na rozhodnutie Najvyššieho súdu Českej republiky sp. zn. 8Tdo/819/2015, z ktorého plynie, že dotknutý znalec sa v žiadosti o zápis do zoznamu znalcov vyjadril, že k pravicovým extrémistickým prejavom má rodinnú averziu a rád by podľa svojich možností prispel k ich identifikácii, lebo ich považuje za spoločensky mimoriadne nebezpečné, z čoho Najvyšší súd Českej republiky vyvodil, že dotknutý znalec nemôže nestranné a nezaujato vypracovať znalecký posudok, a preto na ním vypracované odborné vyjadrenie nie je možné prihliadať. Odvolateľ ďalej namietal nepreskúmateľnosť, zmätočnosť a nedôveryhodnosť tak znaleckého posudku znalca PhDr. I. A. PhD., ako aj Mgr. C. C. PhD. z dôvodu, že dotknutí znalci v ním vypracovaných znaleckých posudkoch konštatujú, že čísla 14, 88, 1488 sa objavujú v neonacistickom prostredí bez uvedenia akéhokoľvek odborného postupu, na základe ktorého sa k takémuto záveru dopracovali, znalci nevysvetlili, prečo nejde o zloženinu napríklad čísel 1, 4, 8, 8 alebo 148 a 8 alebo 1 488, nebol produkovaný žiaden dôkaz, ktorý by preukazoval, že v nacistickom prostredí sa číslo 1488 používalo, išlo len o samotné konštatovanie nepodporené inými dôkazmi. V dôvodoch podaného odvolania obžalovaný ešte namietal, že súd prvého stupňa upravil skutkové zistenia obsiahnuté v obžalobe výhradne na základe dokazovania, ktoré sám vykonal a inicioval a ohľadne ktorého už skôr inštruoval orgány činné v trestnom konaní v súvislosti s vrátením veci do prípravného konania a hoci mal právo vedieť z čoho konkrétne je obvinený, súd prvého stupňa po upozornení na možnosť posudzovania žalovaného skutku podľa prísnejšieho zákonného ustanovenia [§ 421 ods. 1, ods. 2 písm. a) Trestného zákona], ktorého objektívna stránka je tvorená viacerými alternatívami, mu odmietol, a to aj na hlavnom pojednávaní konanom 29. mája 2020, vysvetliť, ktorá z viacerých alternatív objektívnej stránky dotknutého trestného činu prichádza do úvahy s odôvodnením, že Trestný poriadok

mu neukladá povinnosť skutkové okolnosti vykladať. Odvolateľovi tak podľa jeho vyjadrenia nebolo jasné, a to až do vyhlásenia odsudzujúceho rozsudku, voči čomu konkrétne (ktorej objektívnej stránke) sa ma brániť, pritom Špecializovanému trestnému súdu nič nebránilo, aby jednou vetou uviedol, že do úvahy prichádza propagácia ideológie, ktorá smeruje a v minulosti smerovala k potlačeniu základných práv a slobôd osôb s tým, že podľa článku 6 bod 1 Smernice Európskeho parlamentu a Rady 2012/13 z 22. mája 2012 má právo na poskytnutie informácie o obvinení, a to bezodkladne [najneskôr pri podaní obžaloby (podľa článku 6 bodu 3 dotknutej Smernice)] a v takom rozsahu, aký je potrebný na zaručenie spravodlivého konania a účinné uplatnenie práva na obhajobu. V ďalšej časti podaného odvolania obžalovaný poukázal na okruhy ním navrhovaných dôkazov, vykonanie ktorých Špecializovaný trestný súd odmietol, a to aj s argumentáciou, že časť týchto dôkazov nemala procesne relevantnú formu a o spoľahlivosti a úplnosti nimi nesenej informácie mal súd prvého stupňa pochybnosti, zároveň ich cieľom bolo predlžovať súdne konanie. V tejto súvislosti vyjadril názor, že odôvodnenie napadnutého rozhodnutia nedáva primeranú odpoveď na otázku, prečo jeho návrhom na vykonanie dokazovania nebolo vyhovené a nie je z neho zrejmé, ako sa súd vysporiadal s jeho obhajobou. K argumentácii Špecializovaného trestného súdu, ktorý dôvodil nevedomosťou, že spracovateľom odborného vyjadrenia bude aj svedok Mgr. I. K., odvolateľ namietal, že súd prvého stupňa sa nakoniec túto skutočnosť dozvedel, preto nebol dôvod následne (po zistení, že je spracovateľom) odmietnuť dokazovanie týkajúce sa jeho osoby. Obdobne tak nemal Špecializovaný trestný súd, podľa názoru obžalovaného, dôvod odmietnuť vykonať výsluchy ním navrhovaných svedkov - priamych účastníkov spornej akcie, keď prokurátorovi vyhovel a umožnil výsluch svedka N., ktorý na dotknutej akcii ani nebol a obžalovaného nepozná. Vzhľadom na to, že predmetom dokazovania bola jeho (obžalovaného) politická činnosť, nemal súd prvého stupňa dôvod odmietnuť vykonať dokazovanie týkajúce sa prehľadu jeho a poslancov politickej strany, ktorej je predsedom, legislatívnej činnosti a nemal dôvod ani odmietnuť dokazovanie v smere preukázania, že výraz Cigán je úplne bežné označenie. Odmietnutie vykonávania ďalšieho dokazovania z dôvodu nadbytočnosti a neúčelnosti nebolo, podľa názoru odvolateľa, v jeho prípade na mieste (bolo až svojvoľné), pretože svojimi návrhmi len reagoval na obžalobu a priebežne dopĺňané dokazovanie s tým, že boli (jeho dôkazné návrhy) spôsobilé privodiť zmenu dôkaznej situácie, keďže dokazovanie bolo vykonávané len v jeho neprospech. Odvolateľ ďalej vyjadril názor, že svoje návrhy na doplnenie dokazovania riadne zdôvodnil, navrhol spôsob ich vykonania, pričom zabezpečenie týchto dôkazov bolo realizované pod dohľadom notára, za takejto situácie potom súd prvého stupňa nevysvetlil, v čom konkrétne boli tieto dôkazy procesne nerelevantné. V podanom odvolaní s poukazom na ustanovenia § 274 a § 275 Trestného poriadku vyjadril obžalovaný názor, že súd prvého stupňa sa musí riadne oboznámiť s prednesenými záverečnými rečami a vyhodnotiť ich, k čomu v prejednávanej veci nemohlo dôjsť, keďže konajúca sudkyňa viac ako 8 hodín trvajúce záverečné reči vyhodnotila za dobu 16 minút a následne hodinu a pol čítala odôvodnenie rozsudku, v ktorom nie je ani zmienka o obsahu prednesených záverečných rečí, čo nasvedčuje tomu, že rozsudok bol pripravený vopred, a to bez ohľadu na ich obsah. V tejto súvislosti namietal, že odôvodnenie napadnutého rozhodnutia neobsahuje jeho obhajobné vyjadrenia, ku všetkým dôkazom, ktoré súd prvého stupňa použil na jeho odsúdenie, ani podstatnú časť jeho výpovede a ani argumentáciu ako sa vysporiadal s jeho obhajobou, preto celkovo vyznieva tendenčne a svojvoľne, nie je jasný, zrozumiteľný dostatočne odôvodnený.

V podstate z vyššie uvedených dôvodov odvolateľ navrhol, aby Najvyšší súd Slovenskej republiky podľa § 321 ods. 1 písm. a), písm. b) Trestného poriadku zrušil napadnutý rozsudok a podľa § 322 ods. 1 Trestného poriadku vec vrátil súdu prvého stupňa na nové prejednanie a rozhodnutie.

V doplnení dôvodov odvolania obžalovaný zosumarioval dôkazy vykonané súdom prvého stupňa, uviedol, ktoré dôkazy boli vykonané na návrh prokurátora, z vlastnej iniciatívy súdu a na návrh obhajoby, ktoré dôkazy navrhované obhajobou boli Špecializovaným trestným súdom odmietnuté a zdôraznil výrazný početný nepomer medzi množstvom dôkazov vykonaných na návrh prokurátora (59) a z vlastnej iniciatívy súdu (22) a na návrh obhajoby (9) jednoznačne v neprospech obhajoby, na podklade čoho dospel k záveru, že konajúca sudkyňa nielen, že nebola nestranná, ale takou sa ani nejavila, keďže jej konanie bolo poznamenané neprípustným sudcovským aktivizmom, vzhľadom na to, že súd prvého stupňa opakovane a vo veľkom rozsahu iniciatívne vstupoval do dokazovania, naprával pochybenia prokurátora vo vykonávaní dôkazov, prerušil výsluch obžalovaného a o navrhnutých

dôkazoch mu neumožnil hovoriť ani v rámci záverečnej reči. Odvolateľ zároveň poukázal na skutočnosť, že orgány činné v trestnom konaní v rozpore s ustanovením § 2 ods. 10 Trestného poriadku počas zhruba troch rokov prípravného konania a polroka súdneho konania nenašli ani jeden dôkaz svedčiaci v jeho prospech.

V ďalšom doplnení odvolania obžalovaný poukázal na rozdiely v dôvodoch napadnutého rozhodnutia, ktoré boli súdom prvého stupňa ústne prednesené po vyhlásení odsudzujúceho rozsudku na hlavnom pojednávaní konanom 12. októbra 2020 v porovnaní s dôvodmi obsiahnutými v písomnom vyhotovení rozhodnutia, spočívajúce najmä vo vypustení niektorých pasáží ústneho odôvodnenia, pričom zároveň ponúkol svoje vysvetlenia takéhoto postupu Špecializovaného trestného súdu. Súčasne vyjadril názor, že v dôsledku uvedeného postupu súdu prvého stupňa ústne a písomné odôvodnenia napadnutého rozhodnutia nie sú konzistentné, netvorí jeden celok, v niektorých častiach si odporujú, preto v zásade nevie, ktoré dôvody sú preňho záväzné, a na ktorých je založené jeho odsúdenie na nepodmienečný trest odňatia slobody.

V následnom doplnení dôvodov odvolania obžalovaný poukázal na skutočnosť, že písomné vyhotovenie rozsudku v rozpore s ustanovením § 163 ods. 1 písm. a) Trestného poriadku neobsahuje meno a priezvisko sudcu, ktorý sa na rozhodnutí zúčastnil. Namietal, že v takzvanej skutkovej vete napadnutého rozsudku sa uvádza ... v prítomnosti najmenej 300 pozvaných hostí ..., hoci z výpovede svedkyne Ing. K. E., ktorá v čase, kedy ku skutku malo dôjsť, bola riaditeľkou Obchodnej akadémie, plynie, že dotknutá aula má kapacitu do 300 miest a svedok G. K. sa vyjadril, že na akcii bolo prítomných 200 až 300 ľudí. S poukazom na ustanovenie § 7 ods. 1 zákona č. 63/1993 Z. z. o štátnych symboloch v znení neskorších predpisov odvolateľ definoval, čo je potrebné považovať za štátnu vlajku a namietal, že žiadne dosky s vyobrazenou štátnou vlajkou neodovzdával, navyše samotné dobročinné šeky neboli na hlavnom pojednávaní ako dôkaz vykonané. Keďže v popise skutku v takzvanej skutkovej vete napadnutého rozsudku sa uvádza, že „dosky“, ktoré rodinám odovzdával, symbolizovali finančný dar vyjadrený v peňažných jednotkách - eurách, nemohli zároveň logicky prezentovať nejakú extrémistickú symboliku. Obžalovaný ďalej v tejto súvislosti namietal, že spomínaný popis skutku v rozpore s ustanovením § 163 ods. 3 Trestného poriadku neobsahuje špecifikáciu, akým konkrétnym konaním mal do povedomia verejnosti uvádzať myšlienky nacizmu alebo neonacizmu, respektíve akéhokoľvek znevýhodňovania alebo diskriminácie ľudí, navyše pre takýto záver, podľa jeho názoru absentuje akýkoľvek dôkaz, teda v prejednávanej veci chýba akýkoľvek dôkaz, že chcel odkazovať na heslo Davida Edena Lanea a nacistický pozdrav, pričom súd prvého stupňa jednoznačný dôkaz o jeho úmysle nahradil svojím vlastným tvrdením. Namietal taktiež, že mu nemôže byť pričítané uverejnenie videozáznamu na webstránke, keďže už zo samotného popisu skutku obsiahnutého v napadnutom rozsudku plynie, že nie je známy pôvodca jeho uverejnenia, vzhľadom na to, že táto časť skutku je formulovaná v trpnom rode (videozáznam bol uverejnený) a pokiaľ ide o uverejnenie článku o dotknutom podujatí v novinách Naše Slovensko z mája 2017, v uvedenom článku absentuje akákoľvek zmienka o vyššie spomínaných symboloch, uvádza sa v ňom len, že bola odovzdaná pomoc vo výške takmer 5.000,- Eur. V doplnení dôvodov odvolania obžalovaný ďalej tvrdil, že v prípade, ak by súd prvého stupňa vykonal dokazovanie, ktoré navrhoval, zistil by, že činnosť jeho osoby, ako aj strany, ktorej je predsedom, je jednoznačne v rozpore s myšlienkami nacizmu, neonacizmu a podobne. Namietal, že počas troch minút odovzdávania finančnej pomoci rodinám nepropagoval a neuvádzal do života žiadne myšlienky nacizmu, respektíve na nich založené režimy alebo ideológie, ktoré navyše súd prvého stupňa nijako konkrétne a preskúmateľne nešpecifikoval, a to ani z pohľadu čím majú smerovať k potlačaniu práv a slobôd a akým spôsobom s tým, že jeho vystúpenie sa obmedzilo na dva krátke prejavy, obsah ktorých, podľa názoru obžalovaného, absolútne „rozbíja“ koncept nejakej propagácie nacistického hnutia alebo režimu, ako aj koncept akéhokoľvek diskriminácie ľudí, a to aj z dôvodu, že finančná výpomoc bola poskytnutá taktiež rodinám s ťažko zdravotne postihnutými deťmi, ktoré nacisti diskriminovali, prenasledovali, či fyzicky likvidovali (čo vyplývalo aj z výpovede znalca PhDr. I. J. A., PhD.), pričom predmetom jeho prejavu bola kritika štátu, že takýmto rodinám nepomáha a jeho túžba pomáhať im, keďže strana, ktorej je predsedom, takýmto rodinám pomáha dlhodobo, čo by súd prvého stupňa zistil, keby pripustil dokazovanie navrhované obhajobou. V tejto súvislosti poukázal na definíciu výrazu „propagácia“ podľa slovníka slovenského jazyka, v zmysle ktorej sa propagáciou rozumie

rozširovanie poznatkov o niečom, odporúčanie niečoho, pričom propagovať nejakú ideológiu prostredníctvom symbolu je možné len za súčasného prejavu, ktorý určitú ideológiu s týmto symbolom spája, a ktorý je spôsobilý ovplyvniť myslenie ľudí smerom k prijatiu určitej myšlienky, súčasne musí byť takýto symbol dostatočne známy a uložený vo vedomí spoločnosti ako symbol reprezentujúci určitú ideológiu, v opačnom prípade jeho prezentácia nie je spôsobilá vyvolať v širokej verejnosti asociáciu s takouto ideológiou. O tom, že prejednávane symboly neboli dostatočne vžitie v povedomí slovenskej spoločnosti svedčí fakt, že na preukázanie tejto symboliky museli orgány činné v trestnom konaní a súd zaangažovať hneď niekoľkých znalcov, pretože nik zúčastnený na predmetnej akcii odovzdávanú sumu 1488,- Eur neopovažoval za žiadnu symboliku. Samotným zverejnením vo verejnosti absolútne nevžitého, neznámeho, neprijateľného symbolu, ktorý sa stal známym iba z dôvodu medializácie trestného stíhania obžalovaného, avšak bez jeho zavinenia, a ktorý si z dôvodu svojej neznámosti vo verejnosti vyžiadal rozsiahle znalecké dokazovanie, nemohol naplniť obligatórny znak skutkovej podstaty trestného činu podľa § 421 ods. 1, ods. 2 písm. a) Trestného zákona, a to „propagovať“, navyše pri pripustení úvahy súdu prvého stupňa, že už samotnou prezentáciou nejakého neznámeho symbolu by sa páchatel takéhoto konania mal dopustiť rovno propagácie, ustanovenie § 422 Trestného zákona, postihujúce menej závažné konanie spočívajúce vo vyjadrovaní sympatií bez aktívneho presvedčovania a uvádzania do povedomia, by sa stalo obsoletným. V tejto súvislosti obžalovaný poukázal na existenciu priestupku extrémizmu podľa § 47a ods. 1 zákona č. 372/1990 Zb. o priestupkoch v znení neskorších predpisov, ktorý v zmysle zásady „ultima ratio“ najpresnejšie vystihuje skutok popísaný v napadnutom rozhodnutí, touto skutočnosťou sa však Špecializovaný trestný súd ani len nezaoberal. Zdôraznil ešte, že samotná suma v tvare 1488 ani nepredstavuje žiaden symbol, ale len pri jej rozdelení na čísla 14 a 88, navyše súd prvého stupňa subjektívnu stránku jeho konania nevyvodil, podľa jeho názoru, z existujúcich objektívnych skutočností a jednoznačných dôkazov, ale z vlastného presvedčenia založeného na ničím nepodložených úvahách, že predmetné číslo je preňho symbolikou, pričom Špecializovaný trestný súd sa snažil vytvoriť akúsi pavučinu nepriamych dôkazov hodnotiac jeho politickú činnosť a postoje z minulosti o tom, aký je človek, a preto musel konať s úmyslom, ktorý sa mu súd prvého stupňa snažil za každú cenu dokázať. Zároveň vyjadril pochybnosť, či trest vo výmere 4 roky a 4 mesiace bol vecou náhody, alebo mal byť prejavom sympatií k nacistickej organizácii SS, ktorú podľa článkov na internete symbolizuje číslo 44. Namietal taktiež konštatovanie prítiažujúcej okolnosti podľa § 37 písm. e) Trestného zákona, keďže vykonaným dokazovaním nebolo podľa jeho názoru preukázané, že akokoľvek vplýval na to, aby nebola vystavená faktúra za použitie priestoru školy, ktorej zriaďovateľom bol Banskobystrický kraj, na spáchanie stíhaného skutku. Takýmto konštruktom chcel súd prvého stupňa, podľa názoru odvolateľa, v očiach verejnosti vykresliť konanie obžalovaného ako skutočne spoločensky nebezpečné, spojené so zneužitím jeho politického postavenia alebo funkcie. V podstate na základe vyššie uvedených dôvodov navrhol, aby Najvyšší súd Slovenskej republiky napadnuté rozhodnutie zrušil a oslobodil ho spod obžaloby prokurátora.

V doplnení odvolania označenom ako záverečný návrh obžalovaný vyjadril názor spočívajúci v tom, že už samotná propagácia ako znak základnej skutkovej podstaty trestného činu podľa § 421 Trestného zákona obsahuje v sebe prvok verejnosti, preto nemôže byť súčasne (duplicitne) s ohľadom na znenie §-u 38 ods. 1 Trestného zákona zároveň aj okolnosťou podmieňujúcou použitie vyššej trestnej sadzby podľa odseku 2 §-u 421 Trestného zákona. Namietal ďalej, vychádzajúc z nálezu Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. PL. ÚS 5/2017, že pri výklade ustanovení § 421 a § 422 Trestného zákona v kontexte ustanovenia § 10 ods. 2 Trestného zákona, teda pri posúdení trestnosti jeho konania z hľadiska jeho závažnosti ako materiálneho korektívu pri prečinoch, je potrebné zohľadniť, či jeho konanie narušalo verejný poriadok alebo smerovalo k vzbudzovaniu násillia. Na tomto podklade potom vyjadril názor, že s ohľadom na uvedený materiálny korektív jeho konanie nie je prečinom, a preto by mal byť spod obžaloby oslobodený alebo alternatívne by mala byť jeho vec postúpená príslušnému orgánu na prejednanie priestupku podľa § 47a zákona č. 372/1990 Zb. o priestupkoch.

K odvolaniu obžalovaného sa prokurátor Úradu Špeciálnej prokuratúry Generálnej prokuratúry Slovenskej republiky (ďalej tiež „prokurátor“) nevyjadril.

Na základe obžalovaným podaného odvolania postupoval Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej aj

„najvyšší súd“) v intenciách ustanovenia § 317 ods. 1 Trestného poriadku, podľa ktorého ak odvolací súd nezamietne odvolanie podľa § 316 ods. 1, alebo nezruší rozsudok podľa § 316 ods. 3, preskúma zákonnosť a odôvodnenosť napadnutých výrokov rozsudku, proti ktorým odvolateľ podal odvolanie, ako aj správnosť postupu konania, ktoré im predchádzalo, pričom na chyby, ktoré neboli odvolaním vytýkané, prihliadne len vtedy, ak by odôvodňovali podanie dovolania podľa § 371 ods. 1 Trestného poriadku, a dospel k nasledovným záverom.

V posudzovanej trestnej veci bolo, podľa názoru najvyššieho súdu, pred súdom prvého stupňa vykonané dokazovanie v zásade v takom rozsahu, ktorý mu vychádzajúc z ustanovenia § 2 ods. 10 Trestného poriadku, umožňoval spravodlivé rozhodnutie v prejednávanej veci. Najvyšší súd však považoval za potrebné opätovne vykonať dôkaz, a to obrazovo-zvukový záznam na DVD - súbor Video - Slávnostné oslavy 14. marca 2017 - Deň slovenskej štátnosti (príloha doplnku č. 1 znaleckého posudku č. 14/2020 znalca Mgr. C. C., PhD.), preto dokazovanie v tomto smere na verejnom zasadnutí konanom o odvolaní obžalovaného zopakoval. Po vyhodnotení vykonaného dokazovania spôsobom uvedeným v ustanovení § 2 ods. 12 Trestného poriadku dospel najvyšší súd k záveru, že je potrebné skutkové a právne závery súdu prvého stupňa čiastočne upraviť, preto napadnuté rozhodnutie v celom rozsahu zrušil a vo veci sám rozhodol tak, ako je to uvedené vo výrokovej časti tohto rozhodnutia.

Podľa názoru najvyššieho súdu, vzhľadom na vykonané dôkazy, bolo v posudzovanej veci nepochybne preukázané, že skutok, ktorý sa kladie obžalovanému za vinu tak, ako bol v tomto rozhodnutí ustálený, sa stal, a že ho spáchal práve obžalovaný.

V prejednávanej veci nebolo sporné, že obžalovaný (zjednodušene povedané) 14. marca 2017 pri príležitosti osláv vyhlásenia Slovenského štátu (14. marca 1939) pred viac ako dvoma súčasne prítomnými osobami odovzdal trom rodinám symbolický šek znejúci na sumu 1488,- Eur.

Obžalovaný sa trestnej zodpovednosti v prejednávanej veci bránil v podstate tým, že suma 1488,- Eur vznikla náhodne, v dôsledku toho, že na charitatívne účely pri príležitosti osláv slovenskej štátnosti sa v súhrne vyzbierala suma 4464,-Eur, ktorá bola rozdelená medzi tri rodiny (čím vznikla suma 1488,- Eur pre jednu rodinu) s tým, že nešlo o žiadnu nacistickú ani neonacistickú symboliku, napokon čísla 14 a 88 ani neboli, bez medializácie jeho trestnej veci, vžitie v povedomí slovenského obyvateľstva ako extrémistické symboly, o čom svedčí aj skutočnosť, že na preukázanie ich významu bolo potrebné vykonať znalecké dokazovanie.

Úlohou súdov v prejednávanej veci bolo preto posúdiť, či vyššie uvedené konanie obžalovaného bolo skutočne, pokiaľ ide o výšku odovzdávanej finančnej sumy, len vecou náhody alebo išlo o vedomé konanie obžalovaného s cieľom prejavíť sympatie k nacistickej a neonacistickej ideológii alebo takéto ideológie dokonca propagovať.

Vychádzajúc z dôkazov vykonaných v prejednávanej veci ani najvyšší súd neuveril obhajobe obžalovaného v tom smere (ním prezentovanej verzii priebehu skutkového deja), že by v jeho prípade išlo len o náhodné konanie bez toho, aby si uvedomil, že číslo 1488 predstavuje zloženinu dvoch symbolov (prípadne hesiel) nacistickej a neonacistickej ideológie.

Z rozsudku najvyššieho súdu sp. zn. 3Sž/79/2005, ktorým bola rozpustená politická strana s názvom Slovenská pospolitosť - Národná strana, registrovaná 18. januára 2005, na čele ktorej ako štatutárny orgán stál vodca Mgr. C. T., plynie, že podľa programu tejto politickej strany v časti „Národný princíp“ je úlohou Slovenského štátu v prvom rade zabezpečenie vlastného slovenského národa vo všetkých oblastiach života a až potom starostlivosť o ostatných občanov, pričom už tento programový postoj by podľa názoru najvyššieho súdu vyjadreného v spomínanom rozhodnutí umožňoval nerovnaké postavenie občanov a nevylučoval diskrimináciu príslušníkov národnostných menšín a etnických skupín vo vzťahu k zaručeniu základných práv a slobôd s tým, že naplnením programu dotknutej strany v uvedenom smere by už samotná príslušnosť ku ktorejkoľvek národnostnej menšine alebo etnickej skupine viedla k ujme na právach.

Obdobne tak z rozsudku najvyššieho súdu sp. zn. 8Sr/1/2014, ktorým bolo potvrdené rozhodnutie Ministerstva vnútra Slovenskej republiky o odmietnutí registrácie občianskeho združenia „Ľudová stráž“ navrhovanej Mgr. Ing. C. T. plyní, že obžalovaný sa snažil o zaregistrovanie občianskeho združenia s tendenciami glorifikovať symboliku Slovenskej republiky z rokov 1939 až 1945.

Prítom práve ideológie nacizmu a neonacizmu sú založené, ako to plyní zo znaleckého posudku znalca z odboru Spoločenských a humanitných vied, odvetvia Politický extrémizmus Mgr. C. C., PhD. číslo 14/2020, okrem iného na rasizme, nacionalizme, vodcovskom princípe.

Nie je taktiež možné prehliadnuť, že k odovzdávaniu finančnej pomoci v sume 1488,- Eur sociálne slabším rodinám došlo 14. marca, teda v deň výročia vzniku Slovenského štátu (14. marca 1939) vyznačujúceho sa, ako to plyní aj z už spomínaného znaleckého posudku číslo 14/2020, autoritatívnym neskôr aj totalitným politickým systémom založeným na vládnutí jednej strany, a to Hlinkovej Slovenskej ľudovej strany, pričom takzvaná ľudácka ideológia a propaganda preberala idey typické pre súdobé fašistické režimy založené okrem iného na antisemitizme, nacionalizme s tým, že počas existencie Slovenského štátu došlo k zavedeniu nie celkom funkčného vodcovského princípu (vodcom sa stal prezident dr. Jozef Tiso), k diskriminácii Židov, Rómov, k latentnému boju o moc medzi pronacisticky zmýšľajúcimi ľudákmi okolo predsedu vlády prof. Vojtecha Tuku dožadujúcimi sa radikálnych riešení najmä v aplikovaní opatrení už platných v nacistickom Nemecku, či v nadbiehaní nemeckým požiadavkám voči Slovensku a v podstate oportunistickými ľudákmi okolo prezidenta dr. Jozefa Tisa, ktorí napríklad kroky k radikálnemu riešeniu „židovskej otázky“ neiniciovali, ak sa však ukázalo, že môžu priniesť politické benefity, vedeli sa s nimi stotožniť.

Len ťažko je potom možné uveriť, že na účely charitatívnej akcie realizovanej práve v deň výročia Slovenského štátu sa náhodou vyzbierali finančné prostriedky v hodnote, ktorá po jej rozdelení pre troch adresátov predstavovala sumu 1488,- Eur, a ktorá úplnou náhodou obsahuje dva nacistické a neonacistické symboly, ktorých významu si obžalovaný, ktorý sa podieľal na založení politickej strany zrušenej práve z dôvodu, že jej program vykazoval črty rasizmu, nacionalizmu a vodcovského princípu (vlastné nacistickej a neonastickej ideológii), pokúšal sa zaregistrovať občianske združenie s tendenciami glorifikovať symboliku Slovenskej republiky z rokov 1939 až 1945, a ktorý oslavoval vznik Slovenského štátu založeného aj na princípoch fašizmu a nacizmu, nebol vedomý.

Obhajobe obžalovaného preto ani najvyšší súd neuveril a subjektívnu stránku, teda priamy úmysel [§ 15 písm. a) Trestného zákona] obžalovaného odovzdať spomínaným rodinám finančnú pomoc práve v sume 1488,- Eur s cieľom prejaviť tak sympatie k ideológiám nacizmu a neonacizmu, považoval vykonaným dokazovaním za spoľahlivo preukázaný.

Najvyšší súd sa však nestotožnil so záverom, ku ktorému dospel súd prvého stupňa, v tom smere, že obžalovaný prezentovaním symbolov spájaných s neonacistickými a nacistickými ideológiami zároveň tieto ideológie aj propagoval.

Pod propagáciou skupiny, hnutia alebo ideológie je potrebné, podľa názoru najvyššieho súdu, rozumieť ich šírenie a zároveň presadzovanie, odporúčanie, prezentovanie s cieľom získať iné osoby pre ich myšlienky (skupiny, hnutia alebo ideológie).

Výkonaným dokazovaním, a to ani dokazovaním, ktoré vykonal súd prvého stupňa bez návrhu strán v konaní, nebolo takéto konanie obžalovaného spoľahlivo bez akýchkoľvek rozumných a dôvodných pochybností preukázané a napokon ani skutok obsiahnutý v takzvanej skutkovej vete napadnutého rozsudku, tak ako ho súd prvého stupňa ustálil, záveru o propagácii spomínaných ideológií nenasvedčuje.

Obžalovaný verejne teda v prítomnosti viac ako dvoch osôb súčasne počas osláv slovenskej štátnosti odprezentoval symboly spájané s nacistickou a neonacistickou ideológiou, čím sa k týmto hnutiam

prihlásil, prejavil sympatie s nimi. Z jeho prejavov na spomínanom podujatí, ale ani ďalšieho jeho konania s tým spojeného, podľa názoru najvyššieho súdu, preukázateľne (zjavne ale ani skryte) nevyplynula snaha adresátov tohto jeho počinu pre tieto myšlienky získať, presadiť ich, odporúčať. Podľa názoru najvyššieho súdu len samotná prezentácia takýchto symbolov alebo hesiel bez ďalšieho pre záver o propagácii nacistickej a neonacistickej ideológie nestačí.

Aj pri akceptácii obsahu dokazovania vykonaného súdom prvého stupňa bez návrhu strán v konaní, by nebolo možné, podľa názoru najvyššieho súdu, dospieť k opačnému záveru. Súd prvého stupňa sa v podstate ním vykonaným dokazovaním snažil zjednodušene povedané preukázať, že obžalovaný predsedá strane, ktorá vykazuje črty extrémistických pravicových strán, že obžalovaný takúto „závadnú“ symboliku už v minulosti používal, zúčastňoval sa akcií s rasistickým podtónom. Ani reálne preukázanie týchto skutočností by však podľa názoru najvyššieho súdu, nepreukázalo (pre neexistenciu vecnej súvislosti), že obžalovaný prezentáciou symbolov spájaných s nacistickými a neonacistickými ideológiami tieto ideológie aj propagoval.

V prejednávanej veci obžalovaný nebol trestne stíhaný za to, že predsedá strane, ktorá by mohla vykazovať črty extrémistických pravicových strán, že takúto „závadnú“ symboliku mal používať aj v minulosti, že sa mal zúčastňovať akcií s rasistickým podtónom a podobne [ak k tomu v minulosti došlo a obžalovaný sa takýmto konaním mal dopustiť trestného činu, bolo potrebné, aby orgány činné v trestnom konaní vykonali v tomto smere vyšetrovanie, dokazovanie a prípadne podali obžalobu aj za takéto jeho konanie, keďže súd je vychádzajúc z ustanovení § 237 ods. 1, § 235 písm. c) Trestného poriadku oprávnený prejednať len taký skutok, ktorý je uvedený v obžalobe (takzvaná obžalovacia zásada)], ale za to, ako to už bolo vyššie uvedené, že 14. marca 2017 pri príležitosti osláv vyhlásenia Slovenského štátu (14. marca 1939) pred viac ako dvoma súčasne prítomnými osobami odovzdal trom rodinám symbolický šek znejúci na sumu 1488,- Eur. A aj keď propagácie takýchto „závadných“ symbolov je možné sa dopustiť aj vyobrazením, každopádne z takéhoto vyobrazenia musí vyplývať nielen samotný symbol, ale aj snaha myšlienky, ktoré tento symbol predstavuje, presadzovať, odporúčať, získať pre ne iné osoby a podobne. Obžalovaný použil v prejednávanej veci „len“ symboly 14 a 88, bez ďalšej „nadstavby“, ktorá by aspoň naznačovala, že jeho úmyslom je nielen sa k myšlienkam nacizmu a neonacizmu prihlásiť a prejavovať sympatie s nimi, ale ich aj presadzovať, odporúčať, získať pre ne iných a podobne. Napokon v opačnom prípade by zakotvenie dvoch zásadne rozdielne závažných skutkových podstát podľa § 421 a § 422 Trestného zákona ani nemalo zmysel. Dokazovanie „v tomto smere závadnej“ minulosti obžalovaného, teda preukázanie osobitného kontextu, v ktorom boli predmetné symboly odprezentované by malo svoje opodstatnenie, ak by obžalovaný svoj úmysel dotknuté symboly nielen prezentovať a sympatizovať s myšlienkami, ktoré predstavujú, ale aj ich propagovať síce vyjadril, nie však jednoznačne a ďalšie vykonanie dokazovania by bolo nevyhnutné v záujme odstránenia pochybností v tomto smere (primerane napríklad rozhodnutia Európskeho súdu pre ľudské práva vo veci Király a Dömötör proti Maďarsku, Ústavného súdu Českej republiky sp. zn. IV. ÚS 2011/10, IV. ÚS 1070/18).

V prejednávanej veci poukázanie na minulosť obžalovaného slúžilo na preukázanie úmyslu z jeho strany použitím čísel 14 a 88 prezentovať nacistické a neonacistické symboly a prejavovať sympatie s myšlienkami, ktoré predstavujú, avšak ako to už bolo vyššie naznačené, na tento účel postačovalo dokazovanie vykonané a navrhnuté orgánmi činnými v trestnom konaní.

Navyše výsledky dokazovania, ktoré vzišli z dokazovania vykonaného Špecializovaným trestným súdom bez návrhu strán v konaní nenašli odraz v takzvanej skutkovej vete napadnutého rozsudku, teda súd prvého stupňa ich nepojal do skutku, z ktorého bol obžalovaný uznaný vinným, preto ani nemôžu byť podkladom pre odsúdenie obžalovaného, pritom prokurátor odvolanie v neprospech obžalovaného nepodal [v dôsledku čoho zmena rozsudku v neprospech obžalovaného v zmysle ustanovenia § 322 ods. 3, veta druhá, Trestného poriadku (a contrario) nie je možná].

Na strane druhej najvyšší súd nedospel k záveru, že by konanie obžalovaného naplnilo pojmové znaky „len“ priestupku extrémizmu podľa § 47a zákona č. 372/1990 Zb. o priestupkoch v znení neskorších

predpisov.

Podľa § 10 ods. 2 Trestného zákona nejde o prečin, ak vzhľadom na spôsob vykonania činu a jeho následky, okolnosti, za ktorých bol čin spáchaný, mieru zavinenia a pohnútku páchatel'a je jeho závažnosť nepatrná.

Vzhľadom na to, že obžalovaný sa stíhaného skutku dopustil ako predseda samosprávneho kraja a predseda parlamentnej politickej strany, teda verejne známa osoba za prítomnosti desiatok iných osôb, prihliadajúc takto na jeho osobu a okolnosti, za ktorých bol čin spáchaný, pričom ostatné hľadiská vyplývajúce z vyššie citovaného ustanovenia nepôsobia výrazne ani v smere zvýšenia, ale ani zníženia závažnosti konania obžalovaného, nemožno dospieť k záveru, že by závažnosť jeho konania bola nepatrná a teda, že by v prejednávanej veci išlo o trestný čin, ale „len“ priestupok. Prezentovanie symbolov spájaných s fašistickými a neofašistickými ideológiami, podľa názoru najvyššieho súdu, naruša verejný poriadok, a to aj za situácie, že sa ich obžalovaný pokúšal zastrieť finančným dobročinným darom (poskytnutie finančného daru samé osebe samozrejme verejný poriadok nenaruša, naruša ho ale skutočnosť, že obžalovaný úmyselne na tento účel použil sumu pozostávajúcu z vyššie uvedených symbolov s cieľom vyjadrenia sympatií k ideológiám, ktoré reprezentujú).

Nemožno súhlasiť s tvrdením obžalovaného, že by číslo 88 ako kryptogram HH predstavujúci nacistický pozdrav „Heil Hitler“ nebol vžitý v povedomí občanov. Podľa názoru najvyššieho súdu ide o symbol, ktorého význam je dlhodobo bežnej populácii známy. Navyše v súčasnej dobe (a to aj v čase spáchania skutku) jednoduchého prístupu v podstate k akýmkoľvek informáciám, požiadavka na vžitost' takýchto symbolov alebo hesiel do povedomia členov občianskej spoločnosti ako predpokladu trestnosti nie je na mieste. Navyše použitie symbolu „14“ popri známom kryptograme „88“ spájanom s nacistickou ideológiou osobou známou založením politickej strany zrušenej práve z dôvodu, že jej program vykazoval, zjednodušene povedané, črty nacistickej a neonacistickej ideológie, nabáda k poznaniu, že aj číslo 14 predstavuje obdobnú symboliku, čo je ľahko zistiteľné z bežne dostupných informačných zdrojov.

Na tomto závere nič nemení ani skutočnosť, že na preukázanie prepojenia medzi použitými symbolmi a nacistickou, prípadne neonacistickou ideológiou vykonal súd znalecké dokazovanie, keďže jeho cieľom bolo vylúčiť akúkoľvek aj najmenšiu pochybnosť o korektnosti bežne verejne dostupných zdrojov prinášajúcich v tomto smere v podstate kompletné informácie.

Pokiaľ obžalovaný mal snahu preukázať, že čísla 14 a 88 sa bežne používajú a uvádzajú na faktúrach, daňových priznaniach, dokladoch, zmluvách týkajúcich sa aj verejných inštitúcií a podobne, k tomu je potrebné uviesť, ako to už napokon bolo vyššie konštatované, že dotknuté trestné činy (tak podľa § 421, ako aj § 422 Trestného zákona) sú úmyselnými trestnými činmi. Preto len samotné používanie týchto čísel bez ďalšieho, teda bez preukázania úmyslu sympatizovať alebo takto zjednodušene povedané propagovať ideológie smerujúce k potlačovaniu základných práv a slobôd nie je trestné. Ide o skutočnosť, ktorá vyplýva z jednoznačného jednoduchého výkladu jednotlivých znakov skutkových podstat dotknutých trestných činov, preto ju nie je potrebné zvlášť dokazovať, čo znamená, že súd prvého stupňa postupoval správne, keď priebeh hlavného pojednávania nezdržoval vykonávaním obžalovaným navrhovaného dokazovania v tomto smere a takéto doplnenie dokazovania odmietol. Inak povedané niet pochyb o tom, že čísla 14 a 88 sa v bežnom občianskom živote bežne používajú bez toho, aby išlo o trestný čin, avšak ich použitie sa stane trestným vtedy, keď ich niekto (tak ako to urobil obžalovaný) použije s úmyslom prejaviť takto sympatie k ideológiám smerujúcim k potlačovaniu základných ľudských práv a slobôd, či takéto ideológie propagovať.

Pokiaľ ide o počet osôb zúčastnených na predmetnej akcii, svedok G. K. sa vyjadril, že tam bolo prítomných 200 až 300 ľudí (s istotou teda presný počet osôb uviesť nevedel, išlo o jeho odhad), svedkyňa Ing. K. E. (v čase skutku riaditeľka Obchodnej akadémie, v aule ktorej sa dotknutá akcia uskutočnila) kapacitu spomínanej auly nevedela s istotou upresniť, na jednej strane uvádzala, že jej kapacita je „tých 300 ľudí určite“, zároveň však pripustila aj kapacitu vyššiu (mali tam už aj 400 osôb aj

viac, pokiaľ išlo o mládež), pre dospelých odhadla kapacitu dotknutej miestnosti „tak do 300“, v článku popisujúcom priebeh dotknutej akcie uverejnenom v novinách Naše Slovensko sa uvádza 400 zúčastnených osôb, pričom určitú predstavu o počte zúčastnených osôb si najvyšší súd urobil aj na podklade na verejnom zasadnutí konanom o odvolaní obžalovaného prehratého obrazového záznamu a dospel k záveru, že na predmetnej akcii sa zúčastnilo približne 300 osôb.

Vo vzťahu k námietkam obžalovaného, ktorý sa v tomto smere odvolával najmä na výpoveď svedkyne Ing. K. E. sa žiada uviesť, že ani táto svedkyňa nedokázala kapacitu dotknutej miestnosti so stopercentnou istotou upresniť, z jej vyjadrení (vyššie naznačených) je zrejmé, že kapacitu „do 300 osôb“ len odhadla.

Napokon z hľadiska ustálenia skutku, jeho právnej kvalifikácie a postavenia obžalovaného je nepodstatné, či sa na dotknutej akcii zúčastnilo 200, 400 (minimálna a maximálna hranica, ktoré vyplývajú z vykonaného dokazovania) osôb alebo akýkoľvek iný počet medzi týmito dvomi hranicami, preto jeho približné ustálenie na počte 300 osôb je, podľa názoru najvyššieho súdu, pre vyššie uvedený účel postačujúce.

Je potrebné obžalovanému prisvedčiť, že vyobrazenie zachytené na doskách symbolizujúcich finančný dar, nezodpovedá všetkým parametrom štátnej vlajky, preto najvyšší súd len upresnil, že išlo o vyobrazenie pripomínajúce štátnu vlajku. Táto nepresnosť však v zásade nemá žiaden vplyv na práva a postavenie obžalovaného.

Preto najvyšší súd napadnutý rozsudok, ako to už bolo uvedené, v celom rozsahu zrušil a skutkové zistenia súdu prvého stupňa na podklade vyššie uvedených dôkazov a úvah upravil tak, ako je to uvedené vo výrokovej časti tohto rozhodnutia, pričom ďalšími konkrétne nespomenutými úpravami skutku najvyšší súd upresnil konanie obžalovaného tak, aby zodpovedalo výsledkom vykonaného dokazovania.

Pokiaľ ide o právne posúdenie ustáleného skutku, obžalovaný tým, že verejne [pred viac ako dvoma súčasne prítomnými osobami - § 122 ods. 2 písm. b) Trestného zákona] používal symboly a heslá prejavujúce tak sympatie k ideológiám, ktoré smerujú a v minulosti smerovali k potlačeniu základných práv a slobôd osôb, a ktoré hlásajú rasovú, etnickú, národnostnú, náboženskú nenávisť, sa dopustil prečinu prejaviť sympatie k hnutiu smerujúcemu k potlačeniu základných práv a slobôd podľa § 422 ods. 1 Trestného zákona, pričom obžalovaný konal v priamom úmysle [§ 15 ods. 1 písm. a) Trestného zákona], lebo chcel spôsobom uvedeným v tomto zákone porušiť záujem chránený Trestným zákonom. Trestného činu podľa § 422 ods. 1 Trestného zákona sa dopustí ten, kto verejne alebo na mieste verejnosti prístupnom, najmä používaním zástav, odznakov, rovnošiat alebo hesiel, prejavuje sympatie k skupine, hnutiu alebo ideológii, ktorá smeruje alebo v minulosti smerovala k potlačeniu základných práv a slobôd osôb, alebo ktorá hlása rasovú, etnickú, národnostnú, náboženskú nenávisť.

Vzhľadom na to, že citované ustanovenie len príkladmo vymenúva, akým spôsobom je možné sympatie k tam uvedenej skupine, hnutiu, alebo ideológii prejavovať, nepochybne takéhoto trestného činu sa možno dopustiť aj iným obdobným konaním ako používaním zástav, odznakov, rovnošiat alebo hesiel, teda aj používaním symbolov, a to aj keď takéto konanie výslovne v citovanom ustanovení uvedené nie je.

Vo vzťahu k obžalovaným namietanej nepoužiteľnosti vyššie uvedeného znaleckého posudku č. 14/2020 znalca Mgr. C. C., PhD. z dôvodu, že toto znalecké dokazovanie bolo vykonané, ako to plynie aj z uznesenia o príbratí znalca, z iniciatívy súdu prvého stupňa bez návrhu strán v konaní, teda v rozpore so zásadou kontradiktórnosti konania a „rovnosti zbraní“ predstavujúcich nevyhnutné atribúty spravodlivého procesu, je potrebné uviesť, že najvyšší súd sa s touto námietkou obžalovaného nestotožnil.

Vypracovanie znaleckého posudku tým istým znalcom v tom istom odbore a odvetví zabezpečil v konaní

pred súdom aj prokurátor ako strana v konaní, pričom vypracovaný znalecký posudok predložil súdu a navrhol jeho vykonanie. Súd prvého stupňa vykonanie tohto dôkazu odmietol v podstate z dôvodu, že znalec nebol poučený podľa príslušných zákonných ustanovení, pričom za zmienku v tomto smere stoja aj námietky obžalovaného týkajúce sa, podľa jeho názoru, nezákonnosti postupu prokurátora pri zabezpečovaní tohto dôkazu prostredníctvom vyšetrovateľa v podstate z dôvodu, že v konaní pred súdom už vyšetrovateľ nie je oprávnený uznesením pribrať do konania znalca.

Vzhľadom na to, že prokurátor v konaní pred súdom vyvinul iniciatívu v smere zabezpečenia vyššie uvedeného znaleckého dokazovania, je možné dospieť k záveru, že Špecializovaný trestný súd postupoval na návrh (z iniciatívy) prokurátora, a to aj keď výslovne túto skutočnosť v rozhodnutí o pribratí znalca neuviedol, pričom takýmto postupom sa nepochybné snažil preklenúť aj nejasnosť a nedostatok právnej úpravy v tomto smere.

Niet pochyb o tom, že Trestný poriadok (zákon číslo 301/2005 Z. z.) položil základy kontradiktórneho trestného procesu a niet pochyb ani o tom, že podaním obžaloby sa prokurátor stáva stranou v konaní, rovnako ako obžalovaný, pričom na obe tieto strany v konaní sa vzťahuje zásada „rovnosti zbraní“.

Tak ako obžalovaný aj prokurátor má právo predložiť v konaní pred súdom znalecký posudok, pričom toto právo mu prináleží ako strane v konaní aj s ohľadom na ustanovenie § 234 ods. 4 Trestného poriadku, podľa ktorého po podaní obžaloby môže prokurátor uložiť policajtovi zabezpečiť dôkaz, ktorý je potrebné vykonať v konaní pred súdom.

Je zjavné, že zákonodarca v záujme naplnenia zásady „rovnosti zbraní“ umožnil prokurátorovi prostredníctvom policajta zabezpečovať dôkazy aj v konaní pred súdom, tejto možnosti však právnu úpravu neprispôbil a citované ustanovenie (§ 234 ods. 4 Trestného poriadku) v rámci ustanovení o konaní pred súdom ďalej nerozvinul, pričom ustanovenia o vykonávaní dokazovania orgánmi činnými v trestnom konaní v štádiu prípravného konania vzhľadom na posun trestného konania do ďalšieho štádia a z hľadiska rozhodovania, nie sú v konaní pred súdom vždy priliehavé a za všetkých okolností bez ďalšieho priamo použiteľné.

Ani za takejto situácie však nie je možné na postavenie prokurátora ako strany v konaní a zásadu „rovnosti zbraní“ rezignovať, ale je potrebné, podľa názoru najvyššieho súdu, ustanovenia upravujúce postup orgánov činných v trestnom konaní pri vykonávaní znaleckého dokazovania použiť v konaní pred súdom analogicky. Vzhľadom na to, že orgány činné v trestnom konaní sú orgánmi štátu, pre účely oslovenia znalca, ale aj vyplatenia znalečného je uznesenie o pribratí znalca, podľa názoru najvyššieho súdu, aj za takejto situácie nevyhnutné, vzhľadom ale na stratu oprávnenia orgánov činných v trestnom konaní rozhodovať o sťažnostiach z dôvodu vecných námietok či osoby znalca, je namieste doručenie takéhoto uznesenia len znalcovi bez pripustenia možnosti sťažnosti s tým, že tieto otázky vrátane poučenia znalca, budú predmetom riešenia na hlavnom pojednávaní po jeho predložení súdu rovnako ako v situácii, keď znalecký posudok predloží obhajoba.

Vzhľadom ale na nedostatočnú výslovnú úpravu postupu orgánov činných v trestnom konaní v tomto smere, nie je možné jednoznačne odmietnuť ani postup, ktorý zvolil súd prvého stupňa, teda že na podklade iniciatívy prokurátora sám uznesením pribral do konania dotknutého znalca, preto nič nebránilo vyššie uvedený znalecký posudok č. 14/2020 v prejednávanej veci použiť.

Nie je taktiež možné prisvedčiť ani námietke obžalovaného v tom smere, že by nebolo zrejmé z akých iných dôkazov znalec pri tvorbe znaleckého posudku vychádzal a aké metódy pri jeho vypracovaní použil.

Podklady, z ktorých znalec pri vypracovaní znaleckého posudku vychádzal, sú uvedené na jeho 3. a 4. strane, pričom postup a metódy, ktoré znalec zvolil, popísal na 5. strane posudku, preto ani najvyšší súd z tohto pohľadu nezhliadol také nedostatky, ktoré by robili spomínaný znalecký posudok nepoužiteľný.

Na druhej strane je potrebné obžalovanému prisvedčiť, že osoba znalca PhDr. I. A. PhD. s ohľadom na jeho vyjadrenie v žiadosti o zápis do zoznamu znalcov, v ktorej uviedol, ako to plynie z rozhodnutia Najvyššieho súdu Českej republiky sp. zn. 8Tdo/819/2015, že k pravicovým extrémistickým prejavom má rodinnú averziu a rád by podľa svojich možností prispel k ich identifikácii, lebo ich považuje za spoločensky mimoriadne nebezpečné, nedáva záruku nestranného a nezaujatého podania znaleckého posudku, pritom podľa § 11 ods. 1 zákona č. 482/2004 Z. z. o znalcoch, tlmočníkoch a prekladateľoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov je znalec, tlmočník alebo prekladateľ vylúčený, ak možno mať pre jeho pomer k veci, k zadávateľovi alebo k inej osobe, ktorej sa úkon týka, pochybnosť o jeho nezaujatosti, čo spôsobuje nepoužiteľnosť ním podaného znaleckého posudku v prejednávanej trestnej veci. Preto najvyšší súd na tento dôkaz ani neprihliadal. V danej súvislosti treba ale súčasne zdôrazniť, že odpovede na otázky, ktorými sa dotknutý znalec zaoberal, a ktoré boli v prejednávanej veci potrebné, poskytol postačujúcim spôsobom znalec Mgr. C. C. PhD.

Obdobne tak záruku nestrannosti a nezaujatosti nedáva ani osoba I. K. (podieľajúceho sa na vypracovaní odborného vyjadrenia Historického ústavu Slovenskej akadémie vied), ktorý nevyviedol, že mal podpísať petíciu pod názvom „Fašisti nepatria do vedenia bezpečnostných ani žiadnych iných výborov“ týkajúcu sa osoby obžalovaného v súvislosti s jeho voľbou do branno-bezpečnostného výboru a už v minulosti (pred vypracovaním odborného vyjadrenia) mal označiť obžalovaného v podstate za fašistu a politickú stranu, ktorej je predsedom, za fašistickú stranu (ako to vyplýva z ľahko dostupných zdrojov na internete).

Nemožno však už prisvedčiť obžalovanému, že súd prvého stupňa pochybil, pokiaľ spracovateľov odborného vyjadrenia nevypočúval každého zvlášť, ale v prítomnosti ďalších spracovateľov.

Je pravdou, že vychádzajúc z ustanovenia § 141 ods. 3 Trestného poriadku má byť spracovateľ odborného vyjadrenia vypočúvaný v pozícii svedka, k čomu napokon v konaní pred súdom prvého stupňa došlo, každopádne jeho postavenie má bližšie k postaveniu znalca ako svedka.

Svedok je totiž osoba, ktorá v zásade vlastnými zmyslami vníma priebeh skutku a pred súdom podáva svedectvo o tom, čo videla, počula alebo inak vlastnými zmyslami vníma, preto je nevyhnutné v súlade s ustanovením § 261 ods. 2 Trestného poriadku zabezpečiť, aby ešte nevypočutý svedok nebol prítomný pri výsluchu iných svedkov, nakoľko v opačnom prípade, ak si ešte takýto svedok vypočuje svedectvo iného svedka niet istoty, či svedok vypovedá to, čo skutočne vnímal vlastnými zmyslami alebo len opakuje to, čo počul od pred ním vypočúvaného svedka, čím sa jeho svedectvo znehodnocuje, pretože stráca na výpovednej hodnote.

Znalec je naopak osoba, ktorá skutok vlastnými zmyslami nevníma, disponuje ale odbornými vedomosťami, ktoré môžu prispieť k objasneniu veci. Znalec teda nevypovedá o tom, čo videl, počul či inak vnímal vlastnými zmyslami, ale prezentuje svoje vedomosti, ktoré nadobudol mimo skutkových udalostí, ktoré sú predmetom dokazovania, pritom je nepodstatné, či z rovnakého alebo iného zdroja, ako iný pred ním vypočúvaný znalec. V zásade niet žiadneho rozumného dôvodu, pre ktorý by znalec nemohol počuť odborný výklad iného znalca, s ktorým sa môže stotožniť alebo ho odmietnuť na podklade ním predstretých argumentov, napokon zákon (Trestný poriadok) v zásade takúto situáciu ani nevyklučuje a pre prípad pochybností o kvalite podaného znaleckého posudku zakotvuje v ustanoveniach §§ 146 a 147 postup pri odstraňovaní chýb znaleckého posudku.

Spracovateľ odborného vyjadrenia má v zásade obdobné postavenie ako znalec. Ani takáto osoba dokazované skutočnosti nevníma vlastnými zmyslami, ale taktiež disponuje určitými odbornými vedomosťami, ohľadom ktorých pred súdom vypovedá, s tým rozdielom, že pre jednoduchosť veci nepodáva znalecký posudok. Vzhľadom na to, že ani spracovateľ odborného vyjadrenia nevypovedá o skutku, ktorý by vnímal vlastnými zmyslami, ale prezentuje svoje odborné vedomosti, niet rozumného dôvodu, pre ktorý by nemohol byť prítomný pri výsluchu iného spracovateľa odborného vyjadrenia, obdobne ako znalec.

Trvanie na striktnom dodržiavaní ustanovenia § 261 ods. 2 Trestného poriadku u spracovateľa odborného vyjadrenia, ktorý fakticky svedkom ani nie je, keďže skutok svojimi zmyslami nevnímal, bolo by prílišným, prepiatym formalizmom.

Vypočúvaním spracovateľa odborného vyjadrenia v prítomnosti iného spracovateľa preto súd prvého stupňa žiadne práva obžalovaného neporušil. Napokon túto skutočnosť obžalovaný ani netvrdí.

Na strane druhej je potrebné obžalovanému prisvedčiť, že aktivita súdu prvého stupňa smerujúca k priblíženiu Filozofickej fakulty Univerzity Komenského v Bratislave, Historického ústavu Slovenskej akadémie vied a Ústavu Rómskych štúdií Prešovskej univerzity v Prešove do konania za účelom podania odborných vyjadrení predstavujúcich ťažiskové dôkazy, ktoré súd prvého stupňa vykonal za účelom preukázania, že zo strany obžalovaného išlo o propagáciu, zjednodušene povedané, nacistických a neonacistických ideológií, už prekročila rámec „rovnosti zbraní“, predstavovala neprípustné nahrádzanie aktivity prokurátora a tým aj porušenie práva obžalovaného na spravodlivý proces podľa čl. 6 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „Dohovor“).

Právo obžalovaného na spravodlivý proces podľa čl. 6 Dohovoru, ktorého imanentnou súčasťou je právo na kontradiktórny trestný proces a princíp rovnosti strán, nie sú naplnené za situácie, keď súd nahrádza svojou činnosťou aktivitu jednej zo strán konania (primerane rozhodnutia Európskeho súdu pre ľudské práva vo veci Karelin proti Rusku, Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. I. ÚS 374/2020).

Spravodlivé meritorne rozhodnutie súdu, ktoré má komplexné (obojsmerné) dokazovanie orgánov činných v trestnom konaní v zmysle § 2 ods. 10 Trestného poriadku umožniť, je v prípade dôkaznej núdze rozhodnutie podľa zásady dôkazného bremena, teda pri pochybnostiach v prospech obžalovaného, čo znamená v neprospech obžaloby. Spravodlivé je, aby každý kto spáchal trestný čin, bol za jeho spáchanie odsúdený a primerane potrestaný, ale len vtedy, resp. v tom rozsahu, v ktorom mu je vina dokázaná v konaní pred súdom. V tomto konaní rozhoduje súd ako nestranný orgán a zodpovednosť za dokázanie skutku, ktorý sa obžalovanému kladie za vinu, nesie prokurátor (ako žalujúca strana) - primerane rozhodnutie najvyššieho súdu publikované v Zbierke pod číslom 118/2014.

Nie je úlohou súdu na hlavnom pojednávaní napomáhať dokazovaniu tvoriacemu podklad pre uznanie viny, a to vo vzťahu k pochybnostiam o ktoromkoľvek kvalifikačnom momente, vrátane okolností podmieňujúcich použitie vyššej trestnej sadzby (rozsahu činu a iné) - primerane rozhodnutie najvyššieho súdu publikované v Zbierke pod číslom 51/2016.

Tieto dôkazy neboli preto, podľa názoru najvyššieho súdu, v konaní v prejednávanej trestnej veci použiteľné a odvolací súd na ne z tohto dôvodu ani neprihliadal.

Napriek tomu, nad rámec uvedeného pre úplnosť najvyšší súd dodáva, že ani obsah týchto dôkazov, teda vysvetlenie pojmov neofašizmu, neonacizmu, ultranacionalizmu, ďalšie priblíženie postupov Hlinkovej slovenskej ľudovej strany, segregácie rómskeho etnika v rokoch 1939-1940, zistenie, že politická strana Kotleba - Ľudová strana Naše Slovensko mala v čase spáchania skutku vykazovať znaky neofašizmu a neonacizmu, pričom je možné ju zaradiť medzi krajnú pravicu, ako aj zistenie, že použitie pojmu „Cigán“ môže byť v oficiálnom verejnom priestore vnímané ako urážka, poníženie alebo stigmatizácia, nedokazuje pre neexistenciu vecnej súvislosti, že použitím symbolov „14“ a „88“ pri príležitosti osláv vzniku Slovenského štátu (14. marec 1939) obžalovaný nielen prejavoval sympatie k nacistickým a neonacistickým ideológiám, ale tieto ideológie aj propagoval.

Napokon, ako to už bolo vyššie uvedené, tieto závery súd prvého stupňa ani nepremietol do skutku uvedeného v takzvanej skutkovej vete napadnutého rozsudku, preto ani z toho dôvodu nemohli byť podkladom pre uznanie viny obžalovaného.

Nemožno však prisvedčiť námietkam obžalovaného, že by sudkyňa súdu prvého stupňa bola z

vykonávania úkonov trestného konania v prejednávanej veci z dôvodu jej zaujatosti vylúčená.

Podľa § 31 ods. 1 Trestného poriadku z vykonávania úkonov trestného konania je vylúčený okrem iných sudca, u ktorého možno mať pochybnosť o nezaujatosti pre jeho pomer k prejednávanej veci alebo k osobám, ktorých sa úkon priamo týka, k obhajcovi, zákonnému zástupcovi, splnomocnencom alebo pre pomer k inému orgánu činnému v tomto konaní.

Skutočnosť, že sudkyňa súdu prvého stupňa oprela svoje rozhodnutie aj o dôkazy, ktoré najvyšší súd nepovažoval za vykonané v súlade so zákonom, a preto na ne neprihliadal, ako aj skutočnosť, že dotknutá sudkyňa v rozpore s ustálenou súdnou praxou (rozhodnutie najvyššieho súdu publikované v Zbierke pod číslom 118/2014) odmietla obžalobu a vec vrátila prokurátorovi s pokynmi na doplnenie dokazovania, stoja podľa názoru najvyššieho súdu, mimo rámca dôvodov vylúčenia plynúcich z citovaného ustanovenia § 31 ods. 1 Trestného poriadku, pretože sa týkajú procesného postupu súdu, ktorý je v súlade s ustanovením § 32 ods. 6 Trestného poriadku z konania o námietkach zaujatosti vylúčený.

Obdobne tak zaujatosť konajúcej sudkyne súdu prvého stupňa nezaložila ani skutočnosť, že prípisom pod spisovou značkou prejednávanej veci oznámila Národnej kriminálnej agentúre podozrenie z naplnenia znakov trestného činu zasahovania do nezávislosti súdu podľa § 342 ods. 1 Trestného zákona obsahom videozáznamu amatérskeho youtubera zverejneného na internetovej stránke youtube.com a žiadala byť informovaná o vybavení tohto jej podnetu.

Sudkyňa súdu prvého stupňa v uvedenom prípise v podstate vecne konštatovala, že vyhodnotila obsah dotknutého videa ako osočovanie zákonného sudcu v prejednávanej veci, čo by mohlo, podľa jej názoru, naplňovať znaky trestného činu zasahovania do nezávislosti súdu podľa § 342 ods. 1 Trestného zákona. Z tejto vecnej konštatácie zákonnej sudkyne neplynie žiadna informácia v tom smere, že by sa mala cítiť byť osobne dotknutá, teda že by tento jej postup mal mať nejaký osobný rozmer namierený proti obžalovanému, ktorý by mal naplňovať dôvody vylúčenia podľa § 31 ods. 1 Trestného poriadku.

Preto je potrebné súhlasiť so záverom zákonnej sudkyne, že v tomto prípade išlo o zabezpečenie riadneho a nerušeného priebehu hlavného pojednávania, teda o procesný postup súdu, ktorý je, vychádzajúc z ustanovenia § 32 ods. 6 Trestného poriadku, ako to už bolo vyššie uvedené, z konania o námietkach zaujatosti vylúčený, a preto o námietke zaujatosti vznesenej obžalovaným z tohto dôvodu nekonala.

Pokiaľ má totiž predseda senátu, prípadne samosudca v súlade s ustanovením § 253 ods. 1 Trestného poriadku zabezpečiť riadny (nerušený) priebeh hlavného pojednávania, musí na tento účel disponovať autoritou, ktorá môže byť zásahom (napríklad tiež osočovaním zákonného sudcu) aj tretích osôb (teda mimo strán či iných účastníkov konania) narušená, a to až do takej miery, že by nemohol tejto svojej úlohy (zabezpečiť riadny priebeh hlavného pojednávania) dostať. Preto zákonný postup samosudkyne (oznámenie podozrenia zo spáchania trestného činu) smerujúci k odstráneniu konania, ktoré podľa jej názoru znižuje autoritu súdu, je procesným postupom, ktorý s ohľadom na vyššie uvedené zákonné ustanovenia nemôže úspešne odôvodňovať námietku zaujatosti konajúcej sudkyne s tým, že o námietke zaujatosti založenej na takomto dôvode sa nekoná (§ 32 ods. 6 Trestného poriadku).

Pokiaľ obžalovaný v tejto súvislosti vyčítal sudkyňi súdu prvého stupňa, že mediálne výstupy sleduje, nad týmito uvažuje a pod ich vplyvom koná, pritom podľa § 30 ods. 2 písm. c) zákona č. 385/2000 Z. z. o sudcoch a príseďiacich a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov je sudca povinný v záujme záruky nezávislosti a nestrannosti výkonu sudcovskej funkcie nenechať sa pri výkone svojej funkcie ovplyvniť, okrem iného verejnou mienkou alebo oznamovacími prostriedkami, k tomu je potrebné uviesť, že aj sudca je členom občianskej spoločnosti, v rámci ktorej vstupuje do rôznych spoločenských vzťahov, preto je potrebné brať na zreteľ skutočnosť, že spoločenské vzťahy v najširšom slova zmysle sú vzťahmi vzájomného pôsobenia, kontaktu a interakcie medzi členmi spoločnosti, preto závažnosť, ktorá by založila pochybnosť o nezaujatosti zákonného sudcu a znamenala

by dôvod pre jeho vylúčenie z prerokovania a rozhodovania veci, môže aj pri zohľadnení tzv. teórie zdania nastať iba v prípade, keď je celkom zjavné, že vzťah sudcu k danej veci, k stranám v konaní alebo ich zástupcom dosahuje taký charakter a intenzitu, že aj napriek zákonom ustanovenej povinnosti, nebude môcť rozhodovať nezávisle a nestranne (primerane rozhodnutie Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. I.ÚS 332/2008).

Ani povinnosť nenechať sa ovplyvniť médiami a verejnou mienkou teda neznamená, že by sudca nemohol, ako akýkoľvek iný člen občianskej spoločnosti, sledovať mediálne výstupy, či príspevky na „YouTube“, a to aj na podklade upozornenia inou osobou, pričom okrem tvrdenia obžalovaného nič nenasvedčuje tomu, že by zákonná sudkyňa konala pod vplyvom médií, či verejnej mienky, pričom dôvodom pre takýto záver pre vecný nesúvis nie je skutočnosť, že konajúca sudkyňa dospela k inému právnomu záveru pri posúdení konania obžalovaného alebo určení potrebného rozsahu dokazovania ako najvyšší súd, ale ani chyby v dokazovaní.

Obžalovaný ďalej namietal, že bol opakovane prerušovaný súdom prvého stupňa tak v monologickej časti jeho výpovede, ako aj počas jeho záverečnej reči v podstate s odôvodnením, že vybočuje z rámca prejednávanej veci, vyjadruje sa k dôkazom, ktoré neboli vôbec alebo na hlavnom pojednávaní vykonané a že zdržiava priebeh hlavného pojednávania. Navyše mu súd prvého stupňa opakovane v tejto súvislosti neumožnil poradu s jeho obhajcami a to bez toho, aby tento svoj postup náležite odôvodnil. Obdobne tak súd prvého stupňa s odkazom na vybočenie z rámca prejednávanej veci prerušoval aj záverečné reči jeho obhajcov.

Podľa § 34 ods. 1, veta prvá, Trestného poriadku obvinený má právo od začiatku konania proti svojej osobe vyjadriť sa ku všetkým skutočnostiam, ktoré sa mu kladú za vinu, a k dôkazom o nich, má však právo odoprieť vypovedať.

Podľa § 121 ods. 1, veta prvá, Trestného poriadku výsluch obvineného vykonáva orgán činný v trestnom konaní alebo súd tak, aby zistil podstatné skutočnosti dôležité pre trestné konanie.

Podľa § 122 ods. 2 Trestného poriadku obvinenému musí byť daná možnosť podrobne sa k obvineniu vyjadriť, najmä súvisle opísať skutočnosti, ktoré sú predmetom obvinenia, uviesť skutočnosti, ktoré obvinenie zoslabujú alebo vyvracajú, a ponúknuť o nich dôkazy.

Podľa § 253 ods. 3 Trestného poriadku predseda senátu je povinný dbať na to, aby hlavné pojednávanie nebolo zdržované výkladmi a prejavmi, ktoré nemajú vzťah k prejednávanej veci, a aby bolo zamerané čo najúčinnejšie na objasnenie veci v rozsahu nevyhnutnom pre spravodlivé rozhodnutie.

Podľa § 258 ods. 1, veta tretia a štvrtá, Trestného poriadku obžalovaného treba vyslychnúť na obsah obžaloby, a ak bol uplatnený nárok na náhradu škody, aj na tento nárok. Pritom sa postupuje podľa § 122 ods. 2 a 3.

Podľa § 258 ods. 2 Trestného poriadku výsluch môže predseda senátu prerušiť len vtedy, ak výsluch nie je vedený v súlade so zákonom alebo, ak je výsluch vedený inak nevhodným spôsobom, alebo ak predseda alebo člen senátu považujú za nevyhnutné položiť obžalovanému otázku, ktorú nemožno odložiť na dobu po skončení výsluchu.

Podľa § 274 ods. 4 Trestného poriadku Záverečné reči môže predseda senátu prerušiť len vtedy, keď vybočujú zrejme z rámca prejednávanej veci.

Z citovaného ustanovenia § 274 ods. 4 Trestného poriadku je zjavné, že záverečnú reč strany v konaní je možné prerušiť, ak vybočuje z rámca prejednávanej veci a obdobne tak možno prerušiť aj monologickú časť výpovede obvineného. Zo žiadnych ani vyššie citovaných ustanovení totiž neplynie, že by obvineného prípadne obžalovaného (v závislosti od štádia trestného konania) nebolo možné v priebehu monologickej časti jeho výpovede prerušiť, každopádne vypočúvajúci orgán musí mať na

takýto postup relevantný dôvod a zároveň takéto prerušenie nemôže byť natoľko nevhodné, že by znamenalo porušenie práva obžalovaného podrobne sa vyjadriť k obvineniu.

Ustanovenie § 258 ods. 1 Trestného poriadku konštatuje potrebu vypočutia obžalovaného na hlavnom pojednávaní ohľadom obžaloby s odkazom na § 122 ods. 2, ods. 3 Trestného poriadku. Uvedené ustanovenie (§ 122 ods. 2 Trestného poriadku) však ukladá umožniť obvinenému/obžalovanému podrobne sa vyjadriť k obvineniu (najmä súvisle opísať skutočnosti, ktoré sú predmetom obvinenia), teda podrobne súvisle popísať jeho verziu priebehu skutkových okolností, ktoré sa mu kladú za vinu. Je nepochybne zrejmé, s ohľadom na vyššie naznačenú právnu úpravu, že obžalovaný má právo ponúknuť dôkazy potvrdzujúce jeho verziu priebehu skutku a vyjadriť sa k dôkazom preukazujúcim jeho vinu, a to aj k dôkazom uvedeným v obžalobe, z citovaných ustanovení však už nijakým spôsobom neplynie povinnosť umožniť obžalovanému súvislé, podrobné vyjadrenie sa k obžalobe ako celku a k dôkazom v nej obsiahnutým.

Vzhľadom na to, že orgán činný v trestnom konaní alebo súd vykonáva výsluch obvineného/obžalovaného tak, aby zistil podstatné skutočnosti dôležité pre trestné konanie (§ 121 ods. 1 Trestného poriadku), pričom predseda senátu je povinný dbať na to, aby hlavné pojednávanie bolo zamerané čo najúčinnejšie na objasnenie veci v rozsahu nevyhnutnom na spravodlivé rozhodnutie (§ 253 ods. 3 Trestného poriadku) s tým, že môže výsluch obžalovaného prerušiť, ak je vedený inak (nie v rozpore so zákonom) nevhodným spôsobom (§ 258 ods. 2 Trestného poriadku) a rozsah dokazovania určuje v prípravnom konaní orgán činný v trestnom konaní a v konaní pred súdom súd, nie obžalovaný (primerane rozhodnutia najvyššieho súdu publikované v Zbierke pod číslom 116/2014, 7/2011), je predseda senátu (alebo samosudca) oprávnený prerušiť obžalovaného aj v monologickej časti jeho výpovede, ak sa vyjadruje k dôkazom obsiahnutým v obžalobe, ktoré neboli vôbec alebo na hlavnom pojednávaní vykonané a súd ich nemá v úmysle vykonať. V prípade, že súd zmení rozsah dokazovania a vykoná aj dôkaz, ktorý pôvodne vykonať neplánoval, a preto neumožnil obžalovanému sa k nemu v rámci jeho výsluchu vyjadriť, obžalovaný má stále možnosť sa k tomuto dôkazu po jeho vykonaní vyjadriť (§ 271 ods. 1 Trestného poriadku) a následne ešte sa môže k nemu vyjadriť aj v rámci záverečnej reči (§ 274 Trestného poriadku), prípadne v podanom odvolaní.

Preto súd prvého stupňa tým, že obžalovanému neumožnil vyjadriť sa k niektorým dôkazom obsiahnutým v obžalobe, neporušil jeho právo na obhajobu, ale ani žiadne iné.

Pokiaľ odvolateľ namietal porušenie jeho práva na obhajobu tým, že mu nebolo súdom prvého stupňa umožnené čítať písomnosti obsahujúce čísla 1488 a ďalšie, časti podaných trestných oznámení, písomnosti obsahujúce rôzne reklamné akcie a legislatívne návrhy politickej strany, ktorej je predsedom, v podstate s odôvodnením, že vybočuje z rámca prejednávanej veci, prípadne že zdržiava priebeh hlavného pojednávania, k tomu je potrebné uviesť, ako to už bolo vyššie uvedené, že rozsah dokazovania určujú v prípravnom konaní orgány činné v trestnom konaní a v konaní pred súdom súd. Obžalovanému toto právo nepatrí.

Vychádzajúc z ustanovenia § 272 ods. 3 Trestného poriadku obvinený/obžalovaný je síce v rámci práva na obhajobu oprávnený navrhovať dôkazy a určitý dôkaz aj sám zabezpečiť, je ale na úvahe orgánov činných v trestnom konaní a súdu, ktoré z dôkazov vykoná, respektíve zabezpečí. V rámci práva na obhajobu, v konaní pred súdom je povinnosťou súdu zaoberať sa každým dôkazným návrhom a najneskôr pred meritorným rozhodnutím tomuto návrhu buď vyhovieť, alebo ho odmietnuť, alebo rozhodnúť, že sa ďalšie dôkazy vykonávať nebudú (primerane rozhodnutie najvyššieho súdu publikované v Zbierke pod číslom R 116/2014). Len samotné nevyhovenie návrhu obžalovaného na vykonanie dôkazu porušením jeho práva na obhajobu nie je.

Pokiaľ súd prvého stupňa nevyhovел návrhu obžalovaného na vykonanie vyššie uvedených dôkazov a obžalovaný s týmto postupom súdu nebol spokojný, mal možnosť túto svoju nespokojnosť vyjadriť v podanom opravnom prostriedku, teda odvolaní a dožadovať sa v ňom ich vykonania, čo napokon aj urobil.

Obžalovaný tým, že chcel v rámci svojej výpovede alebo záverečnej reči tieto dôkazy prečítať [obžalovaný napokon nesmie svoju výpoveď prečítať, smie iba nahliadnuť do svojich poznámok (R 49/1968)], nechcel vypovedať a ani prednášať svoju záverečnú reč, ale chcel vykonávať dokazovanie čítaním listín (§ 269 Trestného poriadku) nad rámec rozsahu dokazovania určeného súdom prvého stupňa (súd vykonanie týchto dôkazov odmietol), čím vlastne chcel obísť zákonnú nemožnosť určovať rozsah dokazovania z jeho strany a „strhnúť na seba“ toto právo (určovať rozsah dokazovania), hoci mu nepatrí „pod zásterkou“ vykonávania práva na obhajobu a tým vlastne toto právo zneužiť.

Neumožnením vykonávania dokazovania odmietnutého Špecializovaným trestným súdom obžalovanému v rámci jeho výpovede a záverečnej reči aj keď s nie celkom priliehavým odôvodnením (že obžalovaný odbočuje od predmetu konania), preto súd prvého stupňa právo obžalovaného na obhajobu neporušil.

Vzhľadom na to, že súd prvého stupňa vlastným iniciatívnym dokazovaním nastavil rozsah dokazovania pomerne široko, argument o odbočení od predmetu konania nebol celkom na mieste, každopádne obžalovaný takýmto postupom nerealizoval svoje právo na obhajobu, ale pokúšal sa obísť zákonnú nemožnosť z jeho strany určovať rozsah dokazovania a vzhľadom na to, že najvyšší súd nepovažoval rozsah dokazovania určený iniciatívnym súdom prvého stupňa pre neexistenciu vecnej súvislosti s prejednávanej skutkom za potrebný (na takéto dôkazy najvyšší súd ani neprihliadal), nebolo potrebné ani doplnenie dokazovania navrhované obžalovaným (z dôvodu nadbytočnosti), ktorým sa chcel voči týmto dôkazom brániť.

Pokiaľ obžalovaný namietal, že mu nebola počas jeho výsluchu a záverečnej reči súdom prvého stupňa povolená porada s obhajcami, k tomu je potrebné uviesť, že mu nebola umožnená opakovaná porada, potom čo sa situácia, pre ktorú poradu s obhajcami žiadal, nijako nezmenila. Napokon obžalovaný ani netvrdí, že po následnej porade (napríklad po skončení hlavného pojednávania) mu bol obhajcami poradený taký postup, ktorý by vzniknutú situáciu zvrátil a on ho z dôvodu neumožnenia porady nemohol použiť. Obžalovaný teda nenamietal žiaden konkrétny materiálny dopad na jeho práva postupom Špecializovaného trestného súdu, v podstate sa len z formálnych dôvodov dožaduje zopakovania podľa jeho názoru chybného postupu dotknutého súdu bez konkretizácie, ako by zopakovanie spomínaného úkonu zmenilo jeho postavenie. Avšak pokiaľ vyhovenie navrhovanému opatreniu (zrušenie a vrátenie vecí, zmena rozhodnutia a podobne) obsiahnutému v opravnom prostriedku nie je spôsobilé dosiahnuť nápravu konkrétneho materiálneho dopadu chybného postupu na práva obžalovaného, takýto návrh potom pre svoju bezúčelnosť stráca charakter opravného prostriedku (primerane rozhodnutie najvyššieho súdu publikované v Zbierke pod číslom 12/2012) a je namieste jeho zamietnutie.

Vo vzťahu k námietkam obžalovaného týkajúcim sa prerušenia obhajcu Mgr. Petra Kupku v jeho záverečnej reči v momente, keď chcel čítať obsah listín, teda dôkazov, ktorých vykonanie súd prvého stupňa odmietol vykonať, a ktoré predtým neumožnil čítať ani obžalovanému počas jeho záverečnej reči, je potrebné poukázať na vyššie uvedenú argumentáciu týkajúcu sa obžalovaného, ktorá v tomto prípade platí rovnako [rozsah dokazovania určuje súd, pričom obhajca v tomto prípade neprednášal záverečnú reč, ale snažil sa realizovať dokazovanie, ktorého vykonanie súd prvého stupňa odmietol a tým vykonať právo (určiť rozsah dokazovania), ktoré mu nepatrí].

Vo vzťahu k obhajcovi JUDr. Tomášovi Rosinovi obžalovaný namietal, že menovaný obhajca bol prerušený v jeho záverečnej reči potom, čo poukazoval na, podľa jeho názoru, nesprávny postup súdu prvého stupňa spočívajúci v tom, že prerušoval obžalovaného v jeho výpovedi. Obhajca nepochybne je oprávnený poukázať vo svojej záverečnej reči na, podľa jeho názoru, nesprávny postup súdu, zvlášť za situácie, keď odôvodnenie takéhoto postupu súdu nie je (tak ako to už bolo vyššie uvedené) celkom priliehavé. Na strane druhej prerušením obžalovaného v jeho výpovedi, ako to už bolo konštatované, Špecializovaný trestný súd, jeho právo na obhajobu neporušil, a preto ani neumožnením obhajcovi poukázať na, podľa jeho názoru, nesprávny postup dotknutého súdu, ktorý v konečnom dôsledku nesprávnym nebol, k porušeniu obhajobných práv obžalovaného nedošlo. Navyše obhajca mal možnosť všetky svoje námietky, ktoré mu nebolo umožnené predniesť v konaní pred súdom prvého stupňa,

uviesť v podanom odvolaní, čo v konečnom dôsledku aj urobil. Preto ani týmto postupom Špecializovaného trestného súdu k porušeniu práv obžalovaného so zásadným konkrétnym materiálnym dopadom na jeho práva, podľa názoru najvyššieho súdu, nedošlo.

Pokiaľ obžalovaný ešte namietal, že dôvody napadnutého rozhodnutia uvedené v jeho písomnom vyhotovení sú iné, miestami až rozporné oproti dôvodom, ktoré boli prezentované pri ústnom odôvodnení vyhláseného rozhodnutia, a preto obvinený nevedel, voči ktorým argumentom sa má brániť, k tomu najvyšší súd uvádza, že nešlo o rozdiely takého charakteru, ktoré by boli v rozpore s vyhláseným výrokom, pretože len v takomto prípade by bolo namieste zrušenie rozhodnutia pre jeho nepreskúmateľnosť. Obžalovaný samozrejme môže namietat' tak dôvody uvedené v písomnom vyhotovení, ako aj prednesené pri ústnom vyhlasovaní rozhodnutia, prípadne poukázať na relevantné rozdiely medzi nimi, čo obžalovaný napokon aj urobil.

Vo vzťahu k námietke obžalovaného spočívajúcej v tom, že úvodná časť napadnutého rozsudku v rozpore s ustanovením § 163 ods. 1 písm. a) Trestného poriadku neobsahuje meno a priezvisko konajúcej sudkyne, sa žiada uviesť, že ide o formálny nedostatok, ktorý nemá žiaden zásadný vplyv na postavenie a práva obžalovaného (napokon takýto dopad na svoje práva a postavenie obžalovaný ani nenamieta), navyše meno a priezvisko dotknutej sudkyne je uvedené v záverečnej časti rozsudku, preto niet pochyb o tom, kto v prejednávanej veci rozhodoval.

Vzhľadom na to, že vyobrazenie symbolických šekov nebolo sporné (inou otázkou je, čo jednotlivé vyobrazenia predstavovali), nebolo ani potrebné vykonávať zvlášť dokazovanie v tomto smere, navyše ich vzhľad je zrejmý aj z videa prehratého tak na hlavnom pojednávaní, ako aj verejnom zasadnutí konanom o odvolaní o obžalovaného.

Pokiaľ obžalovaný namietal nepojatie obsahu záverečných rečí do odôvodnenia napadnutého rozsudku, k tomu je potrebné uviesť, že zo žiadneho zákonného ustanovenia nevyplýva výslovná povinnosť súdu takto urobiť, pokiaľ dospeje k záveru, že v nich neboli obsiahnuté podstatné námietky, s ktorými je potrebné sa vysporiadať, a ktoré ešte v priebehu konania neodzneli. Taktiež sudca v tomto smere vyhodnocuje záverečné reči už v priebehu ich prednášania, preto ani po 8 hodinách trvania záverečných rečí nemusí nevyhnutne potrebovať čas dlhší ako 16 minút na ich ďalšie vyhodnotenie.

Vo vzťahu k námietkam obžalovaného týkajúcim sa nezachovania totožnosti skutku súdom prvého stupňa v napadnutom rozhodnutí vo vzťahu k podanej obžalobe sa žiada uviesť, že podľa dlhodobou ustálenou súdnu praxu (napríklad R 67/1973, R 9/1997) je totožnosť skutku zachovaná v prípade, ak je aspoň z časti zachované konanie alebo následok. Z podanej obžaloby je zrejmé, že je ňou kladené obžalovanému za vinu, zjednodušene povedané, že mal 14. marca 2017 odovzdať pred takmer 400 pozvanými hosťami trom rodinám finančný dar prostredníctvom symbolických šekov, každý na sumu 1488 eur, pričom čísla 14 a 18 sú používané v symbolike extrémistov, číslo 14 predstavuje 14 slov pravicového teroristu a číslo 88 nacistický pozdrav, čím obžalovaný prejavil sympatie k rasistickej a (neo)nacistickej ideológii. Z uvedeného je potom nepochybne zrejmé, že totožnosť skutku bola v prejednávanej veci vzhľadom na čiastočnú zhodu konania zachovaná.

V rámci odvolacieho konania (4. apríla 2022) obžalovaný predložil najvyššiemu súdu opravný prostriedok podľa čl. 47 ods. 1 Charty základných práv Európskej únie v spojení s čl. 8 ods. 2 Smernice 2012/13/EÚ o práve na informácie v trestnom konaní. Vzhľadom na to, že slovenský právny poriadok takýto opravný prostriedok nepozná, najvyšší súd posúdil jeho obsah ako súčasť jeho odvolacích námietok, čomu napokon zodpovedá aj petit uvedeného podania, ktorým sa obžalovaný dožadoval zrušenia napadnutého rozsudku a vrátenia veci súdu prvého stupňa za účelom poskytnutia podrobných informácií o trestnom čine z dôvodu zmeny obvinenia, ako aj za účelom doplnenia dokazovania.

V dotknutom opravnom prostriedku obžalovaný namietal nedostatočné poskytnutie podrobných informácií o obvinení po jeho zmene súdom prvého stupňa, ktorý ho hneď v úvode hlavného pojednávania upozornil na možnosť posúdenia skutku popísaného v obžalobe podľa prísnejšieho

ustanovenia, teda nie ako prečinu podľa 422 ods. 1 Trestného zákona, ale ako zločinu podľa § 421 ods. 1, ods. 2 písm. a) Trestného zákona namietajúc ďalej v tejto súvislosti, že už samotná propagácia nacistickej ideológie ako znak základnej skutkovej podstaty dotknutého trestného činu obsahuje v sebe prvok verejnosti, preto nemôže byť súčasne (duplicitne) s ohľadom na § 38 ods. 1 Trestného zákona zároveň aj okolnosťou podmieňujúcou použitie vyššej trestnej sadzby podľa odseku 2 §-u 421 Trestného zákona.

Vzhľadom na to, že najvyšší súd v prejednávanej veci nevzhladol priestor pre posúdenie konania obžalovaného podľa § 421 ods. 1, ods. 2 písm. a) Trestného zákona, odpadla tým podstata podaného opravného prostriedku a potreba jeho riešenia.

Z návrhu na doplnenie dokazovania, ktorý obžalovaný predložil v rámci odvolacieho konania plyní, že žiada vykonať tie dôkazy, ktoré boli navrhnuté už v konaní pred Špecializovaným trestným súdom, no súd prvého stupňa ich uznesením ako nedôvodné odmietol.

Vo vzťahu k návrhom na doplnenie dokazovania čítaním rôznych listín, prehratím záznamov a podobne týkajúcich sa aj verejného života majúcich preukazovať, že čísla 1488, 14, 88, 2028 sa v bežnom živote obvykle vyskytujú, pričom ich používatelia nie sú trestne stíhaní, sa žiada uviesť (ako to už napokon bolo vyššie naznačené), že ide o nadbytočné dôkazy, keďže v prejednávanej veci nebolo sporné, že takéto čísla sa v bežnom živote vyskytujú, pričom ich použitie sa trestným stáva až v prípade preukázania úmyslu takýmto spôsobom prejavovať sympatie alebo propagovať ideológie smerujúce k potlačovaniu základných práv a slobôd a podobne (v zmysle alternatív konania popísaných v ustanoveniach § 421 a § 422 Trestného zákona).

Ďalšími navrhovanými dôkazmi sa obžalovaný v podstate snažil brániť dôkazom, ktoré súd prvého stupňa vykonal bez návrhu strán v konaní. Tieto dôkazy však najvyšší súd nepovažoval z už vyššie rozvedených dôvodov za použiteľné v prejednávanej veci, a preto na ne ani neprihliadal. Na tomto podklade sú potom nadbytočné aj dôkazy, ktorými chcel obžalovaný vyvrátiť zistenia, na ktoré najvyšší súd pri rozhodovaní neprihliadal (preto ani nebolo potrebné vykonávať dokazovanie čítaním kandidátnej listiny, vysvetľovaním programu politickej strany, ktorej je obžalovaný aktuálne predsedom, či listiny 10 bodov Za naše Slovensko).

Inak povedané, už vyššie spomínané dôkazy zabezpečené orgánmi činnými v trestnom konaní, či vykonané na návrh orgánov činných v trestnom konaní (vrátane znaleckého posudku znalca Mgr. C. C., PhD. č. 14/2020), o ktoré najvyšší súd oprel svoje závery, považoval zároveň za postačujúce pre rozhodnutie s tým, že ďalšie navrhované dôkazy sa týkali buď okolnosti nepodstatnej pre rozhodnutie (napríklad dôkazy týkajúce sa pomenovania Rómov) alebo okolností, ktoré bolo možné zistiť inými už skôr navrhnutými a vykonanými dôkazmi.

Za nadbytočné považoval najvyšší súd aj doplnenie dokazovania navrhované prokurátorom, ktoré malo preukázať, že obžalovaný sa aj po vyhlásení, i keď neprávoplatného, ale odsudzujúceho rozsudku súdu prvého stupňa pre trestný čin extrémizmu, mal aj naďalej dopúšťať obdobného konania, a to používaním gest spájaných s pravicovo - extrémistickou rasistickou ideológiou v súvislosti s rokovaním Národnej rady Slovenskej republiky (ďalej len „NR SR“).

Ako to už bolo vyššie uvedené, vzhľadom na obžalovaciu zásadu a skutočnosť, že gestikulovanie obžalovaného v súvislosti s rokovaním NR SR nebolo predmetom obžaloby podanej v prejednávanej veci, preukázanie takéhoto konania obžalovaného nemalo z hľadiska uznania viny v prejednávanej veci žiaden význam, keďže úmysel na jeho strane bol, ako to už bolo konštatované, spoľahlivým spôsobom preukázaný už doposiaľ vykonanými dôkazmi. Ďalšie správanie sa obžalovaného po spáchaní v prejednávanej veci stíhaného skutku má pre rozhodovanie o treste skôr len okrajový význam, ktorý by mohol vzrásť napríklad v prípade zdlhavého konania, čo však nie je prípad prejednávanej veci. Najvyšší súd preto návrhu prokurátora na vykonanie dokazovania nevyhovel, keďže sa netýkalo okolnosti, ktorá by mohla mať pre rozhodovanie v prejednávanej veci podstatný význam.

V tejto súvislosti sa žiada pritom ešte uviesť, že podľa ustálenej súdnej praxe (rozhodnutie najvyššieho súdu publikované v Zbierke pod číslom 44/2018) ustanovenia o dokazovaní na hlavnom pojednávaní sa podľa § 295 ods. 2 Trestného poriadku na verejnom zasadnutí použijú len vtedy, ak sa na verejnom zasadnutí vykonávajú dôkazy (o čom rozhodne súd, v odvolacom konaní - odvolací súd) - nepoužijú sa pritom priamo (v legislatívnom vyjadrení „rovnako“), ale „primerane“. Ak v odvolacom konaní strana navrhla vykonať dôkaz a odvolací súd, konajúci na verejnom zasadnutí, jej nemieni vyhovieť, nie je potrebné, aby návrh formálne (s odrazom v zápisnici o verejnom zasadnutí) odmietol (na rozdiel od súdu prvého stupňa konajúceho na hlavnom pojednávaní).

Vzhľadom na to, že najvyšší súd zrušil napadnutý rozsudok vo výroku o vine, nevyhnutne musel zrušiť aj výrok o treste a nanovo o ňom rozhodnúť.

Pri ukladaní trestu prihliadal najvyšší súd najmä na jednotlivé hľadiská ukladania trestu vyplývajúce z ustanovenia § 34 Trestného zákona, ktorými sú spôsob spáchania činu a jeho následok, zavinenie, pohánka, príťažujúce okolnosti, poľahčujúce okolnosti, osoba páchatel'a, jeho pomery a možnosti jeho nápravy, majúc na zreteli aj účel trestu vyplývajúci z ustanovenia § 34 ods. 1 Trestného zákona, a to ochranu spoločnosti pred obžalovaným tým, že mu zabráni v páchaní ďalšej trestnej činnosti a vytvorí podmienky na jeho výchovu k tomu, aby viedol riadny život, ako aj odradenie iných od páchania trestných činov a vyjadrenie morálneho odsúdenia páchatel'a spoločnosťou.

Obžalovaný je v mieste trvalého bydliska hodnotený len všeobecne. Z odpisu registra trestov plynie, že na obžalovaného sa hľadí, akoby nebol odsúdený, pričom v minulosti sa dopustil jedného nedbanlivostného trestného činu na úseku dopravy (z hľadiska hodnotenia osoby páchatel'a sa fikcia nedosúdenia na skutočnosť, že aj v tomto prípade sa trestného činu dopustil, nevzťahuje). Z uvedeného je potom zrejmé, že pred spáchaním žalovanej trestnej činnosti obžalovaný viedol riadny život, teda bola uňho zistená jedna poľahčujúca okolnosť vyplývajúca z ustanovenia § 36 písm. j) Trestného zákona. Príťažujúce okolnosti najvyšší súd u obžalovaného nezistil. Nebolo možné uňho konštatovať príťažujúcu okolnosť vyplývajúcu z ustanovenia § 37 písm. e) Trestného zákona (zneužil svoje zamestnanie, povolanie, funkciu alebo postavenie na dosiahnutie neoprávnenej alebo neprimeranej výhody), pretože aj keby sa preukázala skutočnosť, že obvinený zneužil svoje postavenie predsedu Banskobystrického samosprávneho kraja za účelom použitia auly obchodnej akadémie bez náhrady, táto skutočnosť nemá súvis s prejednávanej skutkom (odovzdaním symbolických šekov sa nesnažil dosiahnuť neoprávnenú alebo neprimeranú výhodu). U obžalovaného bola teda zistená prevaha jednej poľahčujúcej okolnosti pri neexistencii príťažujúcich okolností, v dôsledku čoho bolo potrebné zákonom stanovenú trestnú sadzbu trestu odňatia slobody pre stíhaný prečin podľa § 422 ods. 1 Trestného zákona v rozmedzí od 6 mesiacov do 3 rokov podľa § 38 ods. 3 Trestného zákona upraviť, teda znížiť jej hornú hranicu o jednu tretinu z rozdielu medzi jej hornou a dolnou hranicou (§ 38 ods. 8 Trestného zákona) na úroveň 2 rokov a 2 mesiace.

Hodnotiac jednotlivé vyššie naznačené hľadiská ukladania trestov, majúc na zreteli aj spomínaný účel trestu, dospel najvyšší súd k záveru, že trest na dolnej hranici zákonom stanovenej trestnej sadzby vo výmere 6 mesiacov je trestom tak z hľadiska individuálnej, ako aj generálnej prevencie, teda tak na nápravu obžalovaného, ako aj ochranu spoločnosti primeraný.

Vzhľadom najmä na priaznivú prognózu nápravy obžalovaného prameniaca zo skutočnosti, že obžalovaný pred spáchaním stíhaného trestného činu viedol riadny život, na nápravu obžalovaného a ochranu spoločnosti, podľa názoru najvyššieho súdu, bezpodmienečný výkon trestu odňatia slobody nie je nevyhnutný, a preto obžalovanému uložený trest odňatia slobody vo výmere 6 mesiacov podmienčne odložil na skúšobnú dobu 1 roka a 6 mesiacov.

Takýto trest sa, podľa názoru najvyššieho súdu, čerpajúc z rozhodovacej činnosti Európskeho súdu pre ľudské práva (ďalej len „ESLP“), nevymyká ani praxi európskych súdov pri trestaní obdobnej trestnej činnosti (nenávisťné prejavy s rasistickým podtextom) - primerane napríklad rozhodnutia ESLP vo

veciach Soulas a ďalší proti Francúzku (peňažný trest), Féret proti Belgicku (podmienečný trest odňatia slobody a iné), Le Pen proti Francúzsku (peňažný trest), Norwood proti Spojenému kráľovstvu (peňažný trest) a podobne.

Pokiaľ obžalovaný ešte namietal, že súd prvého stupňa mu uložil trest odňatia slobody vo výmere 4 roky a 4 mesiace, pričom číslo 44 predstavuje nacistický symbol spájaný s jednotkami SS, pričom nie je zrejmé, či v tomto prípade (pri ukladaní trestu) išlo o náhodu alebo o prejav sympatizovania s nacizmom, k tomu je potrebné uviesť, že z bežne verejne dostupných informácií plynie, že pre označenie jednotiek SS nacisti zneužili dve runy (znaky predkresťanského tradičného písma) predstavujúce víťazstvo (svetla nad tmou, keďže išlo o symbol slnka) pripomínajúce dve štvorky, pričom vyššie uvedené v prejednávanej veci do úvahy prichádzajúce trestné činy založené či už na propagácii alebo sympatizovaní okrem iného aj s nacistickými alebo neonacistickými ideológiami sú, tak ako to už bolo vyššie naznačené, úmyselnými trestnými činmi. Preto len samotné použitie čísla 44 alebo aj spomínaných rún (označujúcich víťazstvo) samé osebe bez ďalšieho, skutkovú podstatu dotknutých trestných činov nenapĺňa. Je úplne bežnou praxou všeobecných trestných súdov vyjadrovať výmeru uloženého trestu odňatia slobody kombináciou rokov a mesiacov, pričom skutočne niet žiadneho rozumného dôvodu vyhýbať sa pre neexistenciu súvislosti medzi ukladaním trestov súdmi a používaním nastickej alebo neonastickej symboliky (pre neexistenciu úmyslu) použitiu číselných kombinácií, ktoré inak takúto symboliku predstavujú tak, ako sa používaniu týchto čísel nie je možné vyhnúť v bežnom každodennom živote na faktúrach, zmluvách, daňových priznaniach, číslach domov, ulíc a podobne. V prejednávanej veci Špecializovaný trestný súd uložil obžalovanému trest odňatia slobody vo výmere 4 roky a 4 mesiace, pretože tento trest považoval tak z hľadiska individuálnej, ako aj generálnej prevencie za trest primeraný, pričom nepochybne niet žiadneho rozumného dôvodu (pre neexistenciu súvislosti a úmyslu) pre úvahu, že súd prvého stupňa takýmto spôsobom použil nacistický symbol.

Najvyšší súd vykonal verejné zasadnutie o odvolaní obžalovaného v jeho neprítomnosti z dôvodu, že ospravedlnenie jeho neúčasti nepovažoval za dostatočne hodnoverné, a preto jeho žiadosti o odročenie verejného zasadnutia nevyhovel.

Podľa § 293 ods. 8 Trestného poriadku ak obvinený hodnoverným spôsobom ospravedlní svoju neúčasť na verejnom zasadnutí a súčasne písomne požiada súd, aby sa verejné zasadnutie uskutočnilo za jeho prítomnosti, súd odročí verejné zasadnutie a určí deň, čas a miesto ďalšieho verejného zasadnutia.

Obžalovaný svoju neúčasť na verejnom zasadnutí nariadenom na 5. apríla 2022 ospravedlnil podaním, ktoré osobne doručil do podateľne najvyššieho súdu 4. apríla 2022 o 15.10 hod., potrebou starostlivosti o jeho chorého maloletého (takmer 6 ročného) syna s tým, že maloleté dieťa je naňho silno naviazané, preto v čase, keď je chorý, mu nevie iným spôsobom zaobstarat' neprerušovanú potrebnú starostlivosť, len osobnou starostlivosťou.

Na podporu svojich tvrdení obžalovaný predložil vyplnené tlačivo Sociálnej poisťovne, z ktorého plynie, že požiadal o ošetrovne z dôvodu osobného a celodenného ošetrovania dieťaťa s tým, že ošetrujúca lekárka potvrdila, že maloletý P. T. ochorel a jeho zdravotný stav nevyhnutne vyžaduje osobné a celodenné ošetrovanie.

Vychádzajúc z vyššie uvedeného niet dôvodu pochybovať o tom, že maloletý syn obžalovaného ochorel a skutočne potreboval celodenné osobné ošetrovanie. Z predloženého dokladu však už nijakým spôsobom nevyplýva potvrdenie ošetrujúcej lekárky, či iného odborníka, že maloletý syn obžalovaného trpel takým ochorením, ktoré by si vyžadovalo výlučné osobné ošetrovanie práve obžalovaným a ani potvrdenie, že dieťa je na obžalovaného tak naviazané, že v čase choroby mu nie je možné okrem osobnej starostlivosti obžalovaného zabezpečiť inú vhodnú starostlivosť. Inú lekársku správu preukazujúcu tvrdenia (že v čase choroby musí osobnú starostlivosť maloletému synovi poskytovať jedine obžalovaný) nepredložil, čo znamená (ako to už bolo vyššie uvedené), že svoju účasť na verejnom zasadnutí hodnoverným spôsobom neospravedlnil, preto jeho žiadosti o odročenie verejného zasadnutia nebolo možné vyhovieť.

Skutočnosť, že verejné zasadnutie nariadené za účelom prejednávania odvolania obžalovaného na 8. marca 2022 už raz odročené bolo, že obžalovaný predložil ospravedlnenie svojej neúčasti a žiadosť o odročenie verejného zasadnutia nariadeného na 5. apríla 2022 deň predtým (4. apríla 2022) o 15.10 hod., teda tesne pred skončením pracovnej doby, hoci na ošetrovaní s maloletým synom bol v J. J., keďže práve tam dotknutá ošetrojúca lekárka ordinuje, teda podstatne skôr, pričom oznámenie takejto dôležitej skutočnosti je možné zabezpečiť aj rýchlejším spôsobom (napríklad mailom), že o svojich tvrdeniach o nevyhnutnosti len jeho osobnej starostlivosti o chorého syna, ktorý už nie je v tak útlom veku, aby išlo o samozrejmu vec (napokon v tom čase obžalovaný vykonával funkciu poslanca Národnej rady Slovenskej republiky, pričom najvyššiemu súdu nie je známe, aby na zasadnutia tejto inštitúcie dochádzal aj so svojím maloletým synom), nepredložil žiaden doklad, nasvedčujú podozreniu, že z jeho strany išlo o obštrukciu, teda snahu verejné zasadnutie nariadené za účelom prejednávania jeho odvolania zmarit'.

Na základe vyššie uvedených dôvodov potom senát najvyššieho súdu jednomyselne rozhodol tak, ako je to uvedené vo výrokovej časti tohto rozhodnutia.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku ďalší riadny opravný prostriedok prípustný nie je.